

קונטרס

אאלפך חכמה

בלבבי משכן אבנה

אוצר האותיות

ערך בהרת

תורה לשמה

תורת שיעשועים

לא מוגה כלל

נשמח לקבל הערות והארות,
וכן תוספות קצרות על
הקונטרס, על מנת לתקן
ולהוסיף במהדורה הבאה
בע"ה.

כמו כן, המעוניין לסייע להגיה
את הקונטרס כל שבוע לפני
צאתו, יפנה למערכת.

להאזנה לשיעור בקול הלשון

073-295-1245 ישראל
USA 605-313-6660

ומקיישים: כוכבית [*]
סולמית [#] -
[מספר שיעור] -
סולמית [#]

© כל הזכויות שמורות

מידי שבוע יוצא לאור קונטרס
'אאלפך חכמה',
שכל שבוע עוסק בתיבה אחרת.
המעוניין להצטרף לרשימת התפוצה
(דרך המייל/פקס)
ישלח בקשה במייל
bilvavi231@gmail.com
מדרכי הקדושה עדיף לשלוח בקשה
דרך הפקס
03-5480529

ללקיחת חלק בהוצאות
הגדולות של הדפסת הספרים
לזיכוי הרבים, ניתן לצור קשר
עם מערכת
'בלבבי משכן אבנה'
טלפון: 052.763.8588
פקס: 03-5480529
ת.ד. 34192 ירושלים 9134100
bilvavi231@gmail.com

תוכן העניינים

"בא אל התיבה"

ערך בהרת

עבודה

ז בלבביפדיה עבודת ה'

מחשבה

יט בלבביפדיה מחשבה
ל סוגיות במחשבה

רל"א שיעורים

לג צירוף ב-ה / ב-ר / ב-ת / ה-ר / ה-ת / ר-ת

קבלה

מ בלבביפדיה קבלה
מד מילון ערכים בקבלה

ארמית

מז מילון ערכים בארמית

מדור עבודה

בלבביפדיה עבודת ה'
בהרת

בלבניפדיה עבודת ה'

בהרת

כח ה' בהירות' דתיקון המתגלה בלובן העליון ואופני קלקול הלבנוניות שמתגלים ב'בהרת'

ונאמרו כמה ביאורים בדברי רבותינו על כך.

א. בפנים אחד אומרים רבותינו כלפי לבן הארמי, שבאמת זה בלשון 'סגי נהור' שבא לבטאות את היפך הלבן שהתגלה בו, - ואמנם ביחס לבהרת לא שייך ישוב זה, שהרי 'בהרת' זה לא לשון בעלמא אלא זהו הדין של בהרת שמתמאה בנגעים שהיא לבנה באופן של 'עזה כשלג'.

וביחס ללבן הארמי, בדקות, הגדר מה 'שלבן הארמי' הוא בלשון של 'סגי נהור', זהו משום שהיפך ה'אור בהיר בשחקים' תפיסת האור שחלה מכח הבהירות, מתגלה 'סגי נהור' בלבן הארמי.

ב. ומהלך נוסף המתגלה בלבנוניות - זה מה שנאמר בדיני הנגעים כלשון המקרא (ויקרא יב, ג) "ומראה הנגע עמוק מעור בשרו" וכמו שאומרת הגמ' בשבועות (ו), (ב) [והובא ברש"י בחומש, על אתר] שזה כמראה חמה העמוקה מן הצל, כלומר, מראה הלבנוניות מתגלה דייקא ביחס לגוון ההפוך דהיינו ביחס למראה האדמומיות או מראה השחור, ולפי"ז א"כ, הלבנוניות בעומק היא לא לבנוניות גמורה אלא זה מראה של לובן ביחס למראה ההפוך ממנו. ובהקבלה למה שנתבאר לעיל בשורש 'בהק' שזהו מראה בוהק [וכפי שנתבאר שם

בהרת - השורש בהר בלשון הקודש מצד התיקון זה מלשון בהירות כמו שנאמר בקרא (איוב לז, כא) "אור בהיר הוא בשחקים".

ומצד הקלקול זהו בהרת שהיא השורש של ארבע מראות נגעים, - זה לעומת זה - בהירות דתיקון של 'אור בהיר' ובהירות דקלקול שהופכת להיות בהרת.

וכמו שאומרת המשנה בתחילת נגעים (א), א' מראות נגעים שנים שהן ארבעה, בהרת עזה כשלג' וכו', וכפי שנאמר גם בצרעת דמרים (במדבר יב, י) "והנה מרים מצורעת כשלג", כלומר, הבהרת שהיא עזה כשלג, היא המראה הלבן ביותר, ומכאן ואילך שאר המראות פוחתים והולכים בלבנוניותם.

ורבותינו כבר עמדו על נקודת הנידון שלכאן הרי הלבן ביסודו הוא שייך לקדושה וכמו בדוגמא הבהירה של ד' בגדי לבן של כה"ג ביום הכפורים שאתם הוא נכנס לפני ולפנים ומשם באה שורש הכפרה משורש הלבנוניות העליונה, וא"כ איך שייך שבכח הקלקול דייקא הלובן של בהרת הוא נגע המטמא.

והמקום שרבותינו עמדו על כך הוא ב'לבן הארמי' שהוא נקרא לבן מלשון לבנוניות, איך שייך שהוא ייקרא 'לבן' הרי לכאן הלבנוניות היא מעלה עליונה.

הלכן מצד עצמו מתגלה ה'רוך', מתגלה ה'ארך אפיים', הא-רך שמתגלה בו רכות*, בבחינת בגדי לבן דכה"ג שמכפרים ביום הכפורים.

אלא כל קלקול הלבנוניות שמתגלה בבהרת הוא מכח התוקף והחוזק שבה במה שהיא 'עזה כשלג'.

ה. וברמח"ל מבואר מהלך נוסף, שאמנם מראה הלבנוניות כשלעצמו הוא משורש מראה דתיקון של הלובן העליון, אבל מדין השלג זהו מראה דקלקול, כלומר הרי כל שלג נעשה מכח מים שקפאו והכח שגורם למים לקפוא שהם נהפכים לשלג, זה גופא כח הקלקול שמתגלה בלבנוניות הזו.

וא"כ על אף שמראה הלבנוניות כשלעצמו הוא מראה דתיקון, כשזה באופן שחל קפאון, הקפאון הוא שורש הקלקול, והדוגמא השורשית לדבר היא בעמלק שנאמר בו "אשר קרך בדרך" (דברים כה, יח) כידוע מדברי חז"ל שעמלק כולו קרירות.

וכשהקרירות מביאה לידי מציאות של קפאון שתולדתו הוא שלג, זהו המציאות דקלקול שמתגלה בבהרת.

וא"כ, הוזכרו עד השתא חמשה מהלכים בלבן הארמי ולפי"ז ארבעה בבהרת, מהו עומק הקלקול של הלבנוניות המתגלה בהם.

שזהו הלשון של 'רבו מובהק'], שזה מראה שבא מכח יחס של שני דברים שהמראה של האחד כלפי השני הוא נראה בוהק.

מעין כך הוא גם בלשון של בהירות-בהרת, זהו לבנוניות שמתגלה ביחס למראה אחר, מראה חמה העמוקה מן הצל, כלומר - הלובן של הבהרת הוא מכח שהמראה עמוק מעור בשרו שלכן הוא מתראה כלבנוניות, זה לא לבנוניות בעצם אלא מראה לובן ביחס למראה ההפוך ממנו.

ג. וישנו מהלך נוסף שמבואר ברבותינו כלפי לבן הארמי והוא הדין לפי"ז בלובן של 'בהרת עזה כשלג' - שזה גופא היתה הרמאות של לבן הארמי שהוא מראה עצמו כלבן ובאמת הוא אינו לבן, כלומר, זה רק התראות של לבנוניות אבל אין כאן לובן באמת.

ובהקבלה לכך א"כ, גם המראה הלבן של הבהרת שהיא עזה כשלג, היא לבנה מאותו יסוד של לבן הארמי - דברים המפורשים להדיא בחז"ל - והיינו שהלובן של הבהרת זה רמאות בבחינת לבן הארמי המתגלה במראה הבהרת שהוא נגע צרעת.

ד. ובאופן נוסף בגדר תפיסת הלבנוניות המתגלה בבהרת - המראה של הלובן העליון מצד מדרגת הקדושה הוא מראה רך ועדין, ולעומת כך הלבנוניות שמתגלה בבהרת היא 'עזה כשלג', יש לה עזות, והעזות שבלבנוניות היא נקודת הקלקול שמכחה מתגלה הבהרת כלבנוניות דקלקול.

כלומר - זה לא שמדין המראה לבן כשלעצמו חל קלקול בבהרת כי במראה

^א כפי שהוזכר פעמים רבות שלעומת ההנהגה של 'גבור איש מלחמה' יש את ההנהגה של 'זקן מלא רחמים' שזה השורש של ה'ארך אפיים'.

^ב בפרטות הם חמשה, ובעיקרם הם ארבעה מהלכים.

כח ה'ה' המתגלה בבהירות באורו המתגלים בהר

כלומר מדרגת הבהירות שבבהרת מתגלה כאשר נמצאים בהר למעלה, משא"כ כאשר נמצאים למטה אין בהירות.

והדוגמא היסודית והבהירה לכך היא בדברי הרמח"ל הידועים במסילת ישרים (פ"ג) במשל של גן המבוכה, שמי שנמצא תוך הגן, הוא נמצא במבוכה בבחינת 'נבוכים הם בארץ סגר עליהם המדבר' (שמות יד, ב), אבל מי שנמצא מעל גן המבוכה, הוא רואה את כל השבילים האפשריים, והוא רואה את הדרכים מתחילתם עד סופם - איך להתחיל איך להמשיך ואיך להגיע לתכלית של כל הגן.

ובלשון אחרת והיינו הך, מי שנמצא בבקעה הוא רואה רק את הנראה לנגד עיניו כפי טווח ראייתו, כיון שיש כוחות המסתירים את ראייתו, אבל מי שנמצא למעלה בהר, שראיתו רחבה יותר, מכח כך הוא רואה מבט עליון יותר. ושורש הדבר הוא ב"השקיפה ממעון קדשך מן השמים" (דברים כו, טו), ראייה בבחינה של השקפה מלמעלה.

ובהרחבה יותר, הרי כמו שהוזכר בראשית הדברים, מצד התיקון זה מתגלה באופן של בהירות - 'אור בהיר הוא בשחקים' והיפך כך מתגלה בבהרת דקלקול שהיא היפך אותו מציאות של אור.

והרי כדברי חז"ל כידוע, אור זה אותיות אור-י' כיון ששורש האור הוא באור ולכן גנוז באור האור.

והרי מבואר בגמ' (ב"מ פ' האומנין, עח א) שיש הבדל בין האור שיש בהר לאור שיש בבקעה שהאור של ההר הוא על דרך כלל אור צח ונקי ולעומת כך בבקעה שהיא מקום נמוך, האור שם דחוס ועכור יותר [ולכן מבואר שם הדין שמי ששכר בהמה להוליכה בהר והוא הוליכה בבקעה או להיפך, אם הבהמה מתה מחמת אור 'אמרינן אורא דהר קטלה, אורא דבקעה קטלה', תולים שהיא מתה מחמת שינוי האור שבין ההר לבקעה].

ולפי"ז בעומק שורש ה'בהר' שבבהרת זה מלשון ב-הר, הר בתוספת ב' השימוש כדוגמת לשון הפסוק 'בהר סיני' וכדו',

שורש האור והאור המתגלים בבית המקדש שמקומו על ההר

וכמו שאומרים חז"ל שארץ ישראל גבוהה מכל העולם כולו וביהמ"ק גבוה מכל ארץ ישראל^א, כלומר, מה שהוא נמצא למעלה בהר משום ששם הוא מקום האור העליון, - בכללות נאמר "אורא דארץ ישראל מחכים" (ב"ב קנח, ב) ובפרטות מקום ה'אורא מחכים' מתגלה בירושלים כמו

וכמו שברור, שורש ה'השקיפה ממעון קדשך' הוא מבית המקדש שנקרא מעון^ב שבית המקדש הוא המעון של הקב"ה בבחינת "מכון לשבתך פעלת ה'" (שמות טו, יז), ודייקא מקום בית המקדש הוא "בראש ההרים" (ישעיה ב, ב) וכמו שנאמר בקרא, "בהר ה' יראה" (בראשית כב, יד).

^א וכן מלשון של בכי.

^ב מלבד אחד מז' ריקעים שנקרא מעון, כאן בארץ, בית המקדש הוא הנקרא מעון [ע' רשב"ם ב"ב קס"ו א' ד"ה המעון הזה].

^ה כמבואר בקידושין ס"ט ע"א, ובסנהדרין פ"ז ע"א ובזבחים נ"ד ע"ב.

הבהירות שמתגלה למעלה היא משתלשלת ויורדת להאי עלמא מבית המקדש העליון דרך מקום בית המקדש התחתון, משם משתלשלת הבהירות לתתא.

וזה האור הפנימי של 'מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים' המתגלה בסנהדרין שיושבים בלשכת הגזית שמשם יוצאת תורה והוראה לישראל - ודייקא זה נקרא הוראה מלשון אורה ומלשון הר - מקומם הוא דייקא במדרגת ההר.

וזה מדרגת אברהם אבינו שקראו לביהמ"ק הר (פסחים פח, א) - "בהר ה' יראה".

ומ"מ א"כ, זוהי המדרגה של הבהירות העליונה שחלה במקום בית המקדש.

שאומרים חז"ל על חכמת אנשי ירושלים, אבל יתר על כן מתגלה בבית המקדש "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים" (ישעיה ב, ג) - בית המקדש נקרא 'אורו של עולם' כלשון הגמ' בבבא בתרא (ד, א) בסוגיא דהורדוס כי מבית המקדש מתגלה האור, ולעניינא דידן בית המקדש הוא מקום האור-י, האויר המתגלה במדרגה העליונה של ההר.

וזוהי המדרגה העליונה של הבהירות שנאמר בקרא שהוזכר "אור בהיר הוא בשחקים", כלומר, עיקר מקום גילוי של האור הזה ששורשו הוא בשחקים, הוא ממקום בית המקדש כיון שבית המקדש של מטה מכון כנגד בית המקדש של מעלה, והרי שהאור שמתגלה למעלה,

שורש החורבן - חורבן כח הדעת שמביא בלבול ותערובת

הדברים והתערובת שלהם.

ושורש הדבר מתגלה אצל סנחריב שכלכל את כל האומות (ידים ד, ד) שנקרא סנחריב מלשון חורבן ואופן החורבן שהתגלה על ידו הוא לא כדוגמת נבוכדנצר שהחריב את בית המקדש בפועל אלא ע"י כח הבלבול שהוא עשה.

כלומר, הבנין הפנימי של בית המקדש הוא הבהירות והחורבן נעשה ע"י העירוב, ולכן סנחריב הוא שורש החורבן הפנימי, ומה שהתגלה אצל נבוכדנצר זה כבר החורבן החיצוני, והשורש, של החורבן הפנימי הוא חורבן כח הדעת שבגימטריא ערב-

אבל כשחל מציאות החורבן של ביהמ"ק, תחילתו הוא ב"סמך מלך בבל על ירושלים" (גמ' ר"ה יח, ב) שזהו המצור שהיה על ירושלים בעשרה בטבת שהמיצר הזה שהיה סביב לירושלים הוא השורש של ימי בין המיצרים שהוא הנקרא 'ראשון לפורענות'.

ובפרטות לעניינא דידן, עומק המיצר שנעשה הוא מיצר על הבהירות שבהר, וזה עומק כח הקלקול שחל בחורבן, - הרי כשהדברים עומדים מובדלים זה מזה יש את הברירות ויש את הבהירות, וזה שורש הבהירות שהתגלתה במקום בית המקדש, ולעומת כך שורש החורבן הוא הבלבול של

¹ איכה רבה א, ד.

² ירושלמי ברכות ד, ה.

³ עי"ש ברש"י ד"ה ועל אחרון.

⁴ כדוגמא שמבואר בגמ' סוכה (נ"א א) 'אשה היתה בוררת חטים לאור של בית השואבה'.

⁵ שעי"ז נאמר לנבוכדנצר - 'קמח טחון טחנת' (סנהדרין צו, ב).

הנגע, ורק לאחמ"כ אם יש למראה סימני טומאה הכהן פוסק שהוא טמא.

כלומר מלבד הדין 'בדד ישב מחוץ למחנה' שישנו במצורע מוחלט, מתגלה דין של הסגר^א שנמצא במצורע מוסגר, וכח ההסגר שנמצא במצורע, הוא מה שמתגלה בעומק מצד הקלקול בירושלים "סמך מלך בבל על ירושלים", - והיפך ממדרגת הבהירות שהיא האור הפנימי של ביהמ"ק כמו שנתבאר בהרחבה, מתגלה במצורע על ירושלים בחינה של הסגר דמצורע, - זוהי הנפילה במקום בית המקדש ממדרגת בהירות למדרגת ההסגר שבבחינת בהרת דמצורע.

וכמו שבמראה הצרעת, בתחילה יש הסגר שלאחר מכן המראה הזה עדיין יכול מחד להתהפך ולהיות טהור או ח"ו להיות מוחלט לטומאה, כך גם לאחר שסמך מלך בבל על ירושלים, אילו הם היו עושים תשובה, הרי שהיה די בהסגר - במצורע ולאחר מכן היתה מתגלה טהרה דומיא דמצורע שנטהר מהסגר.

אבל כשהם לא זכו, ההסגר התפשט לתפיסה של טמא מוחלט כביכול, ואז חל הקלקול של "באש הצתה"^ב של שריפת ההיכל וחורבן ביהמ"ק.

וא"כ, כל כח החורבן שמתגלה בבית המקדש זה הכח של הבהירות שנפלה למדרגת בהרת שהוא מראה טמא במצורע.

רב כידוע מאד בדברי רבותינו, והיינו שהתערובת הגדולה והמרובה, היא שורש החורבן הפנימי.

וכדברי הגמ' בברכות (לג, א) "גדולה דעה שניתנה בין שתי אותיות כו' גדול מקדש שניתן בין שתי אותיות" כלומר, בית המקדש הוא מקום של דעה בבחינת מה שנאמר בקרא (שמות לא יג) "לדעת כי אני ה' מקדישכם", שהדעת היא שורש השראת השכינה שחלה בבית המקדש וכלשון רש"י כידוע ש'דעת' זה רוח הקודש, וזה א"כ הרוח העליונה שהיתה מתגלה בביהמ"ק בבחינת אור, אור-י' כמו שנתבאר, האור של הדעת העליונה שיוורד לתתא וחל במקום בית המקדש בבחינת 'לדעת בארץ דרכך' (תהלים סז, ג).

וכשחל החורבן משורש סנחריב שבלבל את כל האומות, הרי שנעשה התערובת, והיינו שמשורש סנחריב שמונח בו תפיסה של בלבול, נעשה עומק הנפילה של הבהירות.

וכמו שהוזכר בראשית הדברים, לעומת הבהירות דתיקון מתגלה הנפילה של ה'בהרת' שהיא מסימני נגעי המצורע.

ונתבונן להבין - הרי בטומאת מצורע בנגעי אדם הדין הוא - "בדד ישב מחוץ למחנה", וכמו"כ כשמתגלה צרעת בנגעי בתים שנמצא הבית טמא יש דין של נתיצת הבית, אבל כשישנו ספק במראה הן בנגעי אדם והן בנגעי בתים, יש דין של הסגר

כח בהירות דתיקון של הלבון המתגלה ביום הכפורים לעומת הבהרת דקלקול המתגלה בתשעה באב

הכפורים שבו הכהן גדול נכנס לפני ולפנים, והרי ביחס לזה נאמר בקרא (ישעיה א, יח)

ובלשון אחרת והיינו הך, הרי הזמן העליון ביותר שמתגלה בבית המקדש הוא יום

^א [ובלשון התרגום, צרעת. מצורע תרגום הוא סגירותא, סגירא].

^ב מטבע הלשון ב'נחם' שאומרים בתשעה באב.

שמתגלה בהם 'אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו', מתגלה בחורבן בית המקדש 'שועלים הילכו בו' (איכה ה, יח) ויתר על כן - 'שועל יוצא מבית קדשי הקדשים', שדייקא במקום שבו מתגלה עומק הבהירות ביום הכפורים כשכה"ג נכנס לפני ולפנים, מתגלה שהבהירות נופלת לבהרת שמתגלה בתשעה באב, ושורש הקלקול הזה של הבהרת דתשעה באב הוא הלשון הרע שמביא את הצרעת, שזה הרי היה שורש סיבת החורבן בבית שני.

וא"כ, אותה לבנוניות היתה בתחילה לבנוניות רכה כמו שהוזכר בראשית הדברים במהלך אחד שזהו הלבנוניות דתיקון בבחינת 'ארך אפיים', ה'רוך' המתגלה ביום הכפורים, אבל בתשעה באב מתגלה בלבנוניות הזו הכח של 'עזה כשלג', כח העזות מצח שמתגלה מצד הקלקול כמו שאומרים חז"ל בבחינת 'ומצח אשה זונה היה לך' (ירמיה ג, ג).

"אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו" שזה מה שמתגלה ביום הכפורים בביהמ"ק מצד המדרגה העליונה.

ולעומת כך כמו שברור ופשוט, הזמן הנמוך יותר המתגלה ביחס לבית המקדש זהו תשעה באב שהוא זמן החורבן, כלומר מתגלה כאן 'זה לעומת זה', לעומת יום הכפורים שהכה"ג נכנס לפני ולפנים, מתגלה בתשעה באב 'ראה שועל יוצא מבית קדשי הקדשים' שהוא ההיפך הגמור מ'נכנס לפני ולפנים'.

וזוהי הנפילה ממדרגת הבהירות דתיקון למדרגת בהרת שהיא שורש הקלקול, ובדרך רמז - הת' של בהרת שנוספה על ה'בהר' שהוא השורש של בהיר - בהירות דתיקון - כשהיא במילוי שבה - תו - היא בגימטריא שועל, זהו כח הנפילה של מדרגת הבהירות המתגלה בשועל היוצא מבית קדשי הקדשים, שנופלת לבהרת.

וא"כ, מתגלה כאן 'זה לעומת זה', לעומת מדרגת בגדי לבן של יום הכפורים

שורש הקלקול של כח הראיה ושורש קלקול מדרגת המצח שמתגלים בחורבן

מים" (איכה א, טז), שמהראיה שבעינים זה הופך לבכייית העיניים, כלומר, מים בבחינת מימי החסד דתיקון של "יוקח נא מעט מים" (בראשית יח, ד) שנאמר באברהם אבינו שמידתו היא חסד, הופכים להיות דמעות היורדים מהעיניים שזוהי הבחינה של 'מעט מים'.

אבל בעומק יותר, כשביהמ"ק היה קיים, שורש התיקון שהיה הוא בכח שנמצא מעל העיניים שהוא המצח, שזה מתגלה בציץ של כה"ג שנמצא במצח [ומעין

ונתבונן להבין עמוק מהו שורש הקלקול ולפי"ז מהו שורש התיקון, הרי שורש הקלקול הוא בעיניים כדברי חז"ל שהזכירו פעמים רבות כמו שנאמר בקרא בעץ הדעת "ותרא האשה" (בראשית ג, ו) שהקלקול הראשון שהיה בחטא עץ הדעת היה בעיניים, ולאחמ"כ זה מתעורר שוב בחטא העגל כשעם ישראל נופלים ממדרגתם - "וירא העם כי בושש משה לרדת מן ההר" (שמות לב, א) וכמו כן כשמתגלה מדרגת הנפילה של ראיית העיניים בתשעה באב עצמו - ע"ז נאמר בקרא "עיני עיני יורדה

²⁷ (גמ' סוף מכות).

טוב ורע, הרי שהראיה שבו היא בבחינת "נאחז בסבך" (בראשית כב, יג), ראייה של התערבות, אבל בראיה דתיקון, הדברים נראים בבהירות שבהם.

ומ"מ א"כ, כשבמדרגת ה'אור בהיר הוא בשחקים' שהיה בפנימיות באור בית המקדש, חל נפילה שהבהירות נפלה לבהרת, ע"כ כח הציץ של הכה"ג שמעמיד את התיקון לראיה של "מציץ מן החרכים", נופל מהמצח ומתגלה במצח בזעת אפיק תאכל לחם', כלומר - בביהמ"ק שיש לחם הפנים, שם אין את הקללה של 'בזעת אפיק תאכל לחם', אלא אדרבה שורש כל השפע שבא לעולם מגיע דייקא מהשולחן ומהמזבח כמו שאומרת הגמ' בכתובות (י, ב) שמזבח מזין ומפרנס וכו' והשורש הוא בלחם הפנים שלא חל בו הקללה של 'בזעת אפיק תאכל לחם'.

אבל כשחלה נקודת הקלקול, אותה זיעה של הפנים שנמצאת במצח, יורדת לעינים ומכח כך כשחל בעינים ה'עיני עיני יורדה מים', העיניים מורידים מים משתי מקומות, הם מורידים דמעות מהעיניים עצמם. אבל גם הזיעה שיורדת מן המצח עוברת דרך העיניים ויורדת מהם, וכשהזיעה מתערבת עם הדמעות - זה עומק הבכי שחל בתשעה באב, והדברים הללו הינם ברורים מאד ומיוסדים בדברי רבותינו שעומק החורבן הוא הצירוף של נפילת מדרגת המצח עם הקלקול שבעיניים.

וזה שורש הבהרת דקלקול שמתגלה במדרגת המצורע

כך התפילין], ששורש התיקון של המצח שמתקן את הראייה הוא הציץ שמתקן את בחינת "מציץ מן החרכים" (שה"ש א, ט), - אבל זה מה מתגלה כשהבית בבניינו שכשכה"ג לובש את שמונת בגדיו הוא לבוש בציץ, אך כשזה נופל מצד הקלקול, שמתגלה שכמו שיש פסולת של מים מן העיניים שזה הדמעות, כמו כן יוצא פסולת של מים מן המצח שזה הקללה של 'בזעת אפיק תאכל לחם' (בראשית ג, יט) שהרי עיקר הזיעה מתגלה במצחו של האדם.

כלומר - אם הם היו זוכים, כח המצח היה מתקן את הקלקול של 'מציץ מן החרכים' שבראייה, מכח הציץ של הכהן הגדול^י, אבל כשזה נופל - כמו שבעיניים מתגלה קלקול של מים ע"י ה'עיני עיני יורדה מים', כך גם במצח עצמו מתגלה העזות מצח בבחינת 'מצח אשה זונה היה לך' וע"כ מתגלה במקום המצח ה'בזעת אפיק תאכל לחם'.

וזה א"כ עומק הנפילה של מדרגת הבהירות למדרגת הבהרת, - שהבהירות היא הנמצאת אצל האדם כאשר האדם רואה את הדברים, כלומר יש ידיעה של דברים ויש ראייה, וכאשר האדם דייקא רואה את הדברים אז מתגלה אצלו הצורה השלימה של הדברים. והדוגמא הברורה לדבר כמו שאומרים חז"ל שמשנה נתקשה בעשיית המנורה^י עד שהראה לו הקב"ה מראה מנורה של אש, והיינו שבאופן שלא מספיק הידיעה של הדברים, ע"י המראה^י מקבלים את הבהירות של הדברים.

וכמובן כ"ז כשהראיה היא מצד נקודת התיקון משא"כ בראיה בבחינת 'ותרא האשה' של עץ הדעת, כיון שהוא מעורב

^י ואז העיניים היו עיניים דתיקון והדמעות היו הופכים להיות דמעות של שמחה ותענוג כדמעותיו של ר"ע כמו שאומרים חז"ל.

^י וכן בעוד דברים כמבואר בחז"ל.

^י אם זה ראייה חיצונית כפשוטו ואם זה ראיית עיני השכל, אבל כל ראייה יוצרת בהירות.

כח נפילת הפה המתגלה בחורבן ב'לשון סגי נהור'

שבמצח והנפילה שבעיניים, אבל מלבד כך מתגלה גם נפילה בפה, וכפשוטו זהו לשון הרע שהוא שורש הצרעת, אבל בדקות יותר לפי מה שנתבאר כאשר מתגלה הקלקול של העיניים באופן שהוא חל בפה, מכח כך מתגלה ה'לשון סגי נהור' שמתגלה בפה, כלומר - יש לשון סגי נהור שהיא לשון נקיה בבחינת 'ותבחר לשון ערומים' (איוב טו ה).

יותר על כן, כמו שחודד בראשית הדברים, ישנם כמה מהלכים מדוע הלובן של הבהרת והלובן של 'לבן הארמי' הוא לובן דקלקול, ובלשון אחד (א') הוזכר ביחס ללבן הארמי שהוא נקרא לבן בלשון של 'סגי נהור' וכמו שברור לכל בר-דעת 'סגי נהור' זהו מי שחל אצלו נפילה במדרגת העיניים, שהיפך ה'נהורא' שבעיניים¹¹ מתגלה התפיסה של 'לשון סגי נהור'. ובעומק - עד השתא נתבאר הנפילה

פנימיות ה'סגי נהור' - שמרוב ריבוי האור אין אפשרות של ראייה

שנקרא 'סגי נהור' - ומ"מ א"כ, מכח נפילת העיניים חל נפילה גם בפה עצמו וה'סגי נהור' שבעיניים הופך להיות 'לשון סגי נהור' בפה.

אבל יש לשון סגי נהור פנימי יותר כמו שהוזכר כמה פעמים, שמכח ריבוי האור נעשה הכהיית העיניים כאדם המסתכל בשמש שמרוב תוקף האור אינו יכול לראות בעיניו - ובעומק זה עצם המושג

עומק חורבן בית המקדש - מכח ריבוי האור של 'נולד משיח' שלא היו כלים מתוקנים לקבלו

והם נפרדים זו מזו ועי"כ חל החורבן, אלא העומק הפנימי של חורבן הבית הוא ריבוי של אור שכשאינן כח לכלים לקבל אותו, נעשה שבירת הכלים שזה החורבן של בית המקדש.

וזהו ה'בו ביום נולד משיח', הריבוי האור המתגלה בתשעה באב.

וכשהנפשות יזכו - יהיה כלי לקבל את האור הפנימי שזהו בית המקדש השלישי שירד מן השמים.

וא"כ, עומק החורבן הוא לא רק כפי שנראה בתפיסה הפשוטה של חורבן הבית שזה ההתמעטות של האור, שע"י ההסתלקות

אבל בעומק, זה מה שמונח בחורבן בית המקדש, - כפשוטו חורבן בית המקדש הוא בבחינת צמצום כמו בלשון 'צמצמה פניה' שמוזכר בחז"ל שמשמעותו - הסתירה פניה כמו שאומר הנפש החיים, אבל בעומק הפנימי הרי בתשעה באב נולד משיח, ועומק הדבר - בתשעה באב מתגלה ריבוי של אור שכאשר אין כלים מתוקנים לקבל אותו, הכלים משתברים וזה גופא חורבן הבית. והיינו שהפנימיות של חורבן הבית היא לא הסתלקות כפשוטו, שאין את הכח הפנימי שמחבר את האבנים, וממילא אין לאבני בית המקדש כח צירוף

¹¹ שזה שורש נהר של מים כדרי הרמב"ן ש'אור' הוא אותיות י'-אור.

של האור חל החורבן^ח, אלא העומק הפנימי של החורבן הוא האור הפנימי העליון שיוורד באופן של ריבוי אור שמכחו נעשה שורש של חורבן.

ולעניינא דידן - ריבוי האור יוצר בלבול כיון שזה למעלה מכח הכלים לקבלו כאדם הלומד ריבוי של תורה מעבר לכחו שע"כ מוחו מתערב^ט, והרי שהריבוי של האור

יוצר את הבלבול של הדעת, וזה א"כ העומק של חורבן הדעת שהיה בחורבן בית המקדש כפי שהוזכר לעיל.

כלומר - ריבוי האור של ה'תורה חדשה מאיתי תצא' הוא עומק החורבן, וזהו הבהרת דקלקול שמתגלה, שכשאינ את הכח לקבל את הבהירות של האור הפנימי, מתגלה הקלקול של הבהרת.

עומק הבהירות של 'תורתו של משיח' ביחס לתורה דידן

שמכח היחס שבין תורת משה שזה השגה דידן כאן בהאי עלמא, לתורתו של משיח, יתגלה ה'בוהק' בתורתו של משיח מעין אותו יחס של 'רבו מובהק' שהוזכר, זה יהיה היחס בין תורה דידן לתורתו של משיח, ל'תורה חדשה מאיתי תצא', - 'חידוש תורה מאיתי תצא' כלשון חז"ל.

זה עומק הבהירות שמתגלה, אלא שאז יהיה כלים לקבל אותה, וזה א"כ יהיה עומק האור של בית המקדש השלישי, בחינת הבהירות דתיקון של 'מראה חמה העמוקה מן הצל' שהוזכר בראשית הדברים.

ומצד כך, מה שהוזכר בראשית הדברים במהלך אחד (ב') שהלובן של הבהרת מטמאת מכח העומק של מראה הנגע שהוא עמוק מן העור בבחינת מראה חמה העמוקה מן הצל, זוהי הבהירות שמתגלה בתורת משיח במהרה בימינו שהרי כמו שאומרים חז"ל שכל הדברי תורה שיש בידינו השתא הם נובלות ביחס לתורתו של משיח - וזה א"כ ה'בוהק' והבהירות שמתגלה בתורתו של משיח ביחס לתורה דידן השתא.

וזה גופא האור הפנימי שיחזור וע"כ הוא יתקן את הבהרת דקלקול לבהיר דתיקון,

עומק החמימות שבמשיח שמתקן את הקרירות דעמלק

יבוא משיח והוא יכניע את זרעו של עמלק, הוא יהפוך את הקרירות הזו לחמימות, - ובמשיח מתגלה האותיות ממ'ש' והאותיות חם, המ'-ש' זה האותיות של משה ששורשו הוא "מן המים משייתיהו" (שמות ב, י) אבל זה לא מים שיוורדים למדרגת הקרירות שהם הופכים להיות שלג אלא במדרגת החם שבמשיח.

ובאופן נוסף הוזכר בראשית הדברים (ה') שהקלקול במדרגת הבהרת הוא לא מצד הלבנוניות שבו אלא מצד מה שמתגלה בו הקפאון והקושי המתגלה בשלג ששורשו הוא בקרירות של ה'אשר קרך' דעמלק.

אבל במשיח יש את האותיות חם בקרבו - היפך הקלקול של השלג שמתגלה עכשיו מצד הקרירות שבשלג שמכח עמלק, כאשר

^ח ומצד כך, מה ששכינה לא זזה מהכותל המערבי זה משום שלאחר ההסתלקות נשאר 'רשימו' מן האור כמו שמבואר בספר 'עמק המלך' כמה פעמים.

^ט ומצד כך אומר הגר"א שמיעוט שיחה הוא אחד מקניני התורה הוא לא רק למעט כפשוטו אלא שצריך לדבר מעט בשביל שהאדם לא יבוא לידי שממון בבחינת "למה תשומם".

וא"כ בעומק התיקון של אורו של משיח הוא יעתיק את האור ממדרגת הבהרת דקלוקל שמתגלה בה תוקף הקור שבלבנוניות השלג, ויגלה מדרגה העליונה של "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו" שזה מדרגת השלג העליונה המתגלה בבית המקדש ביום הכפורים שהיא תהיה בלי הקרירות שבשלג אלא יתגלה בה רק הלבנוניות שבשלג.

ומה שעכשיו מתגלה בקלוקל ה'עזה כשלג' שזה האופן הנוסף שהוזכר (ד'), שמכח העזות שבמראה הלובן כשלג הוא הופך ללבנוניות דקלוקל, שהעזות הזו היא כח הקלוקל של 'מצח אשה זונה היה לך' בבחינת עזות מצח, ובבחינת 'והכלבים עזי נפש' (ישעיהו נו, יא).

אבל כשיתוקן אותו עזות של המצח, יתגלה התיקון של הראיה ע"י הציץ כמו שנתבאר, ועי"כ יהיה תיקון של 'בזעת אפיך' שזה התיקון של מדרגת האלף, ויתוקן ה'לשון

סגי נהור' שבפה.

ועי"כ יתגלה הכח של המצח העליון בבחינת 'דודי צח' (שה"ש ה, י), שזהו הצח שבנצח, ועומק התיקון הוא באותיות חם, שבמצח, וכאן מונח עומק התיקון של אורו של משיח שמעתיק מהבהרת דקלוקל לבהירות דתיקון של "אור בהיר הוא בשחקים".

ולתקן קלוקל של לבן הארמי, לבנוניות של רמאות (ג'), נצרך לדבוק בלובן האמתי, נקיות גמורה.

וא"כ הוזכר בתמצית את התיקון הבהרת לפי כל המהלכים שנתבאר בראשית הדברים מהו הלבנוניות של הבהרת דקלוקל, ואיך היא עתידה במהרה בימינו להתהפך בחזרה ממדרגת הבהרת דקלוקל של עזה כשלג למדרגת השלג דתיקון של 'אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו'.

ביהמ"ק השלישי - כלי דתיקון לקבל את אורו של משיח

וזהו השורש ב'ה'ר' של בהיר שהוא בגימטריא רז ובגימטריא אור ובגימטריא אין סוף כמו שהוזכר פעמים רבות בדברי רבותינו.

זה הרז, זה האור שגנוז ביום תשעה באב שיהפך לששון ולשמחה.

ואז יאיר ביום תשעה באב האור של יום הכפורים וזה יהיה השורש של בנין בית המקדש במהרה בימינו.

אורו של משיח שהתגלה בתשעה באב באופן שלא היה לו כלים שזהו ה'בתשעה באב נולד משיח' שע"כ נעשה כל עומק החורבן מכח ריבוי האור כמו שנתבאר, - כשיאיר האור דתיקון מכח הארתו של משיח בבית המקדש השלישי שעתיד להיבנות במהרה בימינו, יהיה כלים לקבל את הבהירות הגמורה.

ב-ה בהרת בלכביפדיה מחשבה
מספר שיעור בקול הלשון 35871654

מדור מחשבה

בלביפדיה מחשבה
בהרת

סוגיות במחשבה
בהרת

בלבביפדיה מחשבה

בהרת

בהרת דצרעת היא בהירות

דהנה במשנה תחילת נגעים נאמר 'מראות נגעים שנים שהן ארבעה', ופירשו בגמרא (שבועות ה ב) סדרן, בהרת - עזה כשלג, שניה לה - כסיד ההיכל, שאת - כקרום ביצה, שניה לה - כצמר לבן. והיינו כמו שנתפרש שנתחלקו לבהרת ושאת ולכל אחד מהם יש שניה לה - ספחת. מ"מ נתפרש ד' מדריגות בלבנוניות, והמדרגה הגבוהה מכולם היא כשלג לבן.

וברש"י עה"פ המובא לעיל 'שאת או ספח או בהרת' פירש בהרת - חברבורות, וכן 'בהיר הוא בשחקים' (איוב לו כא). ברור שכוונתו כמבואר בגמרא שצבע הבהרת הוא לבן אך פירש שהוא כחברבורות - כמו בשחקים, שאע"פ שיש בהם בהירות אין הבהירות בהן שוה בכל מקום, אלא יש מקומות הבהירים יותר ויש שפחות, וזהו צורת חברבורות.

ובעומק הרי נתבאר דב' מדריגות בבהרת. יש בהרת שכולה בהירה - לבנה, ויש שרק חלקים ממנה בהירים וזה חברבורות. וזהו שמצינו בסוף דיני נגעים שאם הפך כולו לבן - טהור, דהבהירות השלימה איננה טמאה.

ויש לבאר נגע הבהרת שהוא בגוונא דחברבורות כנתבאר, שהרי עורו של האדם מראהו נוטה לאדמומיות מצד הדם שבו, וא"כ כשהופך מקום מסוים ללבן, ועומד הלבן בין מראה האדמומיות שאר העור נראה כחברבורות ונטמא בזה.

עוד נאמר בגמרא שם (ו א) לשיטת ר"ע קאמר רבי חנינא משל דר"ע למה הדבר דומה לארבעה כוסות של חלב, אחד נפל

שורש מילת בהרת מלשון בהיר. ונזכר שורש זה בתורה כאחד משמות טומאת נגעים, כנאמר בפרשת תזריע (ויקרא יג ב) 'אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת'. נזכרו בלשון הפסוק ג' סוגי נגעים, שאת ספחת ובהרת. נפרש ענינם וחילוקם, כמבואר במסכת נגעים ובגמרא ריש מסכת שבועות.

במשנה (שבועות אא) נמנו כמה דינים שנתחלקו לשנים שהן ארבע, ובכללם מראות נגעים. [לשון המשנה - 'שבועות שתיים שהן ארבע, ידיעות הטמאה שתיים שהן ארבע, יציאות השבת שתיים שהן ארבע, מראות נגעים שנים שהם ארבעה']. נמצא שמראות נגעים הם שנים המתחלקים לארבעה, ומתחילה נבאר מה שנתפרש בפסוק שנתחלקו לג'.

מבואר בגמ' (שבועות ו א) שבהרת היא עמוקה, כנאמר בפסוק (שם כה) 'ומראה עמוק מן העור', ופירשו שם שמראה כמראה החמה העמוקה מן הצל. עוד נתפרש שם נגע הנקרא שאת והוא מלשון גבוה, כנאמר (ישעיהו ב יד) 'על כל ההרים הגבוהים ועל כל הגבעות הנישאות'. ספחת מלשון טפלה, כנאמר (שמואל א ב לו) 'ספחני נא'. הרי מבואר דשני גוונים נאמרו בצרעת, שאת ובהרת - הגבוה והשפל, ועליהם ספחת, היינו שלכל אחד מהם יש עוד אחד הטפל לו. ויתבאר מה שנאמר במשנה מראות נגעים שנים שהן ארבעה.

כתב הרמב"ם (פיהמ"ש למסכת נגעים) שבהרת שם כולל לכל הנגעים. ויש לבאר דבריו.

והוא הגורם ללבן שירד בלבנוניותו, ויש להבין מציאות זו בנגע המטמא.

והרי עלה לנו שבהרת שכולה לבנה הרי היא טהורה, כנאמר כולו הפך לבן טהור הוא. ובהרת שיש בה חברבורות והיינו שיש בה מראה אדמומיות קצת, היא הנקראת 'בהרת לבנה אדמדמת' שמטמאת. ונתפרש שמראה האדמומיות שבה מגיע או ממה שסמוך הנגע לשאר העור שנוטה לאדום, או שבתוכו ממש נמצא גוון אדום.

לתוכה שתי טיפין של דם (ובלשון הרמב"ם יין, והיינו הך), ואחד נפלו לתוכו ארבע טיפין של דם ואחד נפלו לתוכו שמונה ואחד נפלו לתוכו שתיים עשרה טיפין ואמרי לה שש עשרה טיפין שכולן מראות לובן הן אלא שזה למעלה מזה וזה למעלה מזה. ולדברי הגמרא יתפרש ביתר ביאור מה שהבהרת הטמאה ענינה חברבורות ואינה לבנה לגמרי, דבמשל נתבאר שהאדום אינו רק בסמוך ללבן, אלא ממש נופל הדם לתוכו,

לבן דטהרה הוא כשכולו הפך לבן או כשהוא רך כמים

לבנה, וכנתבאר שחלק ממראה הוא אדום, א"כ זהו סיבת הטומאה כיון שנשאר בלבן מן האדום - דינים, והוא מדרגת ערב רב ושורש הקלקול שבו, תערובת לבן ואדום, ובאמת אה"נ שאם הפך כולו לבן הרי הוא טהור כנזכר.

ועוד נזכר בדברי הרמח"ל לביאור טומאת הבהרת, שלבן הוא מראה החסד דוקא כאשר הוא לבן רך כמים, אך בבהרת שמתקשה מראה לבן זה, כנזכר שמראה הלבן המטמא הוא לבן כשלג, היינו שקפאו המים והפכו לשלג הקשה, (וכן בכל מראות הלבן היורדים ממראה השלג היסודי, ג"כ מיירי בדברים הקשים), וזהו שורש הדין שבמראה הלבן. ובעומק יש לבאר שזהו גופא ענין מראה האדום שנפל לתוכו שזהו הסיבה והגורם למראה הלבן שיתקשה ויהיה לבן כשלג - לבן דקלקול.

מבואר בדברי רבותינו, שמראה הלבן הוא מראה של חסד והטבה, וכנאמר בענין כפרת העוונות 'אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו', הרי שחטאים הם אדום, ובכפרה יהפכו לשלג - לבן. וזהו הארת יום הכיפורים שלובשים בו לבנים. וכן היה בשעירים בביהמ"ק, שהיו זורקים את השעיר לעזאזל וזהו רית אדומה בראשו והיה הופך שאר החוט בביהמ"ק ('תקות השני') ללבן.

ולדברים אלו יש לבאר ענין הטומאה שבנגע, שהרי כיון שלבן הוא מראה החסד א"כ למה מראה הבהרת הוא סיבה לטומאה. ולכאורה היה לנו לטמא מראה האדום או השחור (כדברי הגמרא אדום הוא אלא שלקה).

ונתפרשו ברבותינו על זה שני ביאורים. לפי פשוטו יש לבאר, שהלבן סימן לטהרה כדמצינו ביוהכ"פ בבית המקדש, אך שם היה כולו הפך לבן, משא"כ בבהרת שאין כולה

קליפת בהרת היא משורש לבן הארמי

וכשחזר ממנו גם הלך אל עשיו - הוא אדום, א"כ הרי לבן עומד משני צדדיו בין האדום, א"כ מבואר ששורש הלבן שבו הוא חברבורות וקלקול.

ויתבאר לפי זה וכן נזכר בדברי כמה מרבותינו, ששורש קליפת טומאת הנגעים הוא לבן הארמי, ויתבאר שמוגדר לבן הארמי לבן שיש בו חברבורות ומראה אדום, שהרי יעקב אבינו בא אל לבן כשברח מעשיו

לבן אינה לבנוניות של חסד כיון שהוא בסמוך לעשיו, ולמהלך השני בתוכו עצמו יש בלבנוניותו אדמומיות. ולפירוש זה יתבאר ששורש הדין והאדם שבלבן הארמי הוא במה שיצאה ממנו לאה שיצאה ממנה דינה, שכידוע היא שורש הדין, דינה - דין-ה, ולכן אין לבנוניותו של לבן גמורה אלא יש בו שורש דם ודינים, ולכן לבן הארמי הוא קליפת לבן דקלקול.

ויש מרבותינו שפירשו שלבן הארמי הוא בלשון סגי נהור, ויתבאר בעומק יותר, שנקרא לבן הארמי משום דבר זה גופא - שהוא מרמה שהוא לבן, שהרי כנזכר אם הפך כולו לבן הרי הוא טהור, אך כשיש אדמומיות סמוכה לו או בתוכו הוא טמא, ורימה לבן הארמי שכולו לבן הוא וטהור הוא, א"כ זהו גופא סיבת מה שהוא טמא וארמי. והרי שלמהלך אחד לבנוניותו של

בלעם מבני בניו של לבן כחו בפיו בדיבור דקלקול המביא צרעת

דהנה בדברי חז"ל נתפרש שנגעים באים או על לשון הרע או על גסות הרוח, כמבואר בסוגיית הגמרא בערכין (טז א). ונחזור עתה לדברי הגמרא בשבועות שנתבאר ששאת הוא גבוה ובהרת הוא השפל, הרי יתבאר ששאת הוא הנגע הבא על גאווה, כמפורש בחז"ל בסדר הטהרה שמביא תולעת שני 'אם הגביה עצמו כעץ ארז עתה ישפיל עצמו כתולעת', ולפי"ז הבהרת באה על לשה"ר - על כח הדיבור, ולכן הוא נגע שפל ועמוק. וכן מצינו במשה שהיה כחו בדיבור כנזכר, ונאמר בו 'והאיש משה עניו מאוד' - שהיה שפל. וכן נאמר על משה שפניו כפני חמה, ודומה זה למה שנאמר בבהרת שפניה כפני חמה העמוקה מן הצל. והרי שבהרת דתיקון היא כח ושורש מדריגת משה רבינו.

וידוע מדברי רבותינו (זוה"ק כי תשא קצב א, וכן בילקו"ש דברים) שבלעם היה מבני בניו של לבן, וכחו של בלעם בדיבור עמד כנגד כח הדיבור של משה (כדאיתא בחז"ל דבר אחד לדור וכו'), וזהו שנאמר על משה 'לא קם בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים בפנים', ואמרו חז"ל אבל באומה"ע קם והוא בלעם. ולסוגיא דידן, הרי שלבן הוא בלעם (דבני בניו היינו גלגולו כנמצא בלשון רבותינו ובנו היינו התפשטותו), וכח בלעם הוא כח דיבור כנא' 'את אשר ישים ה' בפי אותו אשמר לדבר' ונאמר עליו בחז"ל 'אין כחו אלא בפיו', והוא כח דיבור דקלקול ככח דיבור הרמאות של לבן, ושורש דיבור דקלקול של לשון הרע הוא גופא הדבר המביא לנגעים.

ולעומת בלעם, לבן דקלקול, עומד משה.

בהרת בגימ' (עם הכולל) 'תור' שורש התורה, ו'רות' שקוראים בשבועות

לתורה - תר"ו.

והוזכר מאמר חז"ל (ב"ב עה א) פני משה כפני חמה, ויש להגדיר שבמשה רבינו היתה בהירות של תורה. שהרי נאמר בחז"ל על תורה שתהיה בהירה, ולשון הגמרא בקידושין (ל א) 'תנו רבנן ושננתם שיהו דברי תורה מחודדים בפיך שאם ישאל לך אדם דבר אל תגמגם ותאמר לו אלא אמור לו מיד', והרי מצינו שהגמגם בתורה היה

מבואר באריז"ל ש'בהרת' גימ' שש מאות ושבע - תר"ז, שזה גימ' של רות (עם הכולל), והוזכר כמה פעמים שורש התורה הוא 'תור' והה"א נופלת, (שהרי ברכים היא 'תורות'), וזהו שקוראים רות בחג השבועות שהיא שורש לתורה, והיא גם שורש 'תורה חדשה מאיתי תצא' (עירובין כז). ודרשו (רות רבה ב) על הפסוק 'ותשב לימינו' (מלכים א ב יט) זו רות המואביה. לפי זה בהרת - תר"ז היא השורש

ממצרים על ידי מדרגתו שהיה לבן, וכבר נתפרש שלבן הוא אותיות לב - ל"ב נתיבות חכמה, ונ' הוא נ' שערי בינה, ועל ידי מדרגת לבן דמשה שאינה כלבן הארמי אלא לבן הגמור הבהיר חיבר משה רבינו את הל"ב עם הנ', והוציאם ממצרים והביאם אל מתן תורה.

[ונבאר בזה מדרגת הבכור, ומה שבשעת מכת בכורות מתו כל הבכורים במצרים זולת בכורי ישראל, דשורש הבכור הוא מה שהוא ראשון וראש, וכידוע מרבותינו שיש בראש נקודת פלגותא דרישא, והוא כקו לבן המבדיל, ויתבאר שהוא כנגד חצות, ואז מתו הבכורות על ידי שנתפשטה הלבנוניות הבהירה, ולא יכלו לקבל רוב הארה זו ומתו, אולם ישראל קבלוה, ומכח כך יצאו בני ישראל ממצרים, כמאמר חז"ל שבליל יציאתם 'לכל בני ישראל לילה כיום יאיר', והיינו אור זה ממדרגת הלבן].

והרי נתבאר שגאל משה רבינו את בני ישראל על ידי מדרגתו שכולו הפך לבן, וחלק הקלקול והאדמומיות שהיתה בו נתנה למרים, והיא גופא המלקה את מצרים, שהרי לקו בדם, וכן בליל יציאת מצרים מרחו על המשקוף והמזוזות דם, ואז נשאר משה רבינו במדרגת לבנוניות גמורה כמשנ"ת.

משה רבינו, אך במתן תורה נאמר שהשכינה מדברת מתוך גרונו, והא ברור שאין השכינה מגמגמת, אלא שנתרפא ונפתח פיו בדברי תורה, בבהירות היפך גמגום. א"כ מה שנאמר בגמרא אל תגמגם אלא אמור לו מיד נתקיים במשה רבינו. וכן כל הלכה שבידינו הרי היא קבלה רב מפי רב עד משה רבינו. וזה מדרגת תורה. והרי שמדרגת הבהירות העומדת כנגד גמגום, שאינו ברור, נמצאה במשה רבינו, וזוהי מדרגתו כפני חמה, והיא מדרגת הלובן השלם הטהור, שנתבאר שהוא ענין הבהירות הגמורה.

ויתבאר מה שאמר פרעה למשה רבינו כשלא אבה לשלח את בני ישראל 'ראו כי רעה נגד פניכם' (שמות י י), ונתפרש במדרש (ברש"י שם) שאמר לו שרואה שעתיד מושיען של ישראל ללקות בדם, והיינו דמלבד עצם מה שילקה, כיון שילקה בדם הרי הוא כחלב שנפל לתוכו טיפות דם, ואז אין הלבן שלם כשיש בו אדמומיות והוא לבן דקלקול, ואז יפול ממדרגתו מדרגת בהרת דתיקון לבן עמוק, למדרגת בהרת דקלקול, מראה חמה עמוקה מן הצל ולא יוכל להושיע את ישראל. ויתבאר מה שאנו מתחילים לספר ביציאת מצרים בהגדה של פסח, מלבן הארמי, והביאור, שמשה גאל את בני ישראל

בלעם (הוא לבן) יעץ שלא להוציאם ממצרים

התורה, ונתפרש בחז"ל שהתורה היתה כתובה אש שחורה ע"ג אש לבנה. פירוש הדבר הוא שרק התחתית היתה לבנה, והוא שורש השבירה, דאם היתה התורה כתובה כמדרגתה של כולו הפך לבן, אז לא היה שייך מציאות שבירת הלוחות, אך כיון שהיתה כתובה שחורה (שאדום הוא אלא שלקה) ע"ג לבנה, הרי הוא חברבורות ובהרת. וכן מרומז שאותיות מילת 'בהרת' בסידור אותיות אחר - 'תברה' - לשון שבירה (ארמית). והיינו שכיון

ובחז"ל נמצא שהיו שלשה בעצה עם פרעה ומהם בלעם שיעץ לפרעה שלא להוציאם, ויתבאר לדברינו, שבלעם הוא משורש לבן הארמי, והיינו ששורש האדמומיות המעורבת בלבן או רמאות זו שהוא לבן (כשני הביאורים שנתפרשו לעיל) היא דרגת הקלקול המעכבת את בני ישראל לצאת ממצרים.

תכלית יציאתם ממצרים הרי היא 'תעבדון את האלקים על ההר הזה', היינו קבלת

ונבין ביותר ששורש בהרת דתיקון תחילת התגלותו באברהם אבינו. דאיתא בגמרא (פסחים פח א) אברהם קראו (לביהמ"ק) הר, ובגמרא ב"ב סו"פ השותפין (טז ב) איתא שהיתה לאברהם (לחד מ"ד) בת ו' בכל' שמה, ויתבאר שמילת בהרת תחלק למילות 'הר בת', וכידוע כל האבות נקראים הרים, כנאמר אשא עיני אל ההרים ודרשו חז"ל אין הרים אלא אבות, אולם אברהם אבינו היה בו בייחוד כחינת הר, שגם קרא לביהמ"ק הר וזהו משום שיש באותיות שמו מילת 'הר', והיתה לו בת, הנקראת 'בכל' גמטרייה בן, לשון בנין, הרי שנתגלה בו שורש מדרגה זו דבהרת. ועליו נאמר 'כי אמרתי עולם חסד יבנה', יבנה הפך תברה. וכנודע שגוון הלבן שייך לאברהם.

שהיתה בהרת חברבורות הם שברו הלוחות, אך אם היתה במדרגת בהרת שלימה כבהיר בשחקים, והיינו משה רבינו שעלה למרום אז לא היו נשברים הלוחות, ובגמרא (תגיגה יב ב) דרשו שחקים ששם שוחקים מן הצדיקים, שמדרגת השחקים היא לבן השלם דתיקון ולכך המן שירד בזכות משה רבינו ירד מן השחקים, ונאמר בו 'כזרע גד לבן' (במדבר יא ז). והבהרת שיש בה דם והיא חברבורות הרי היא (משורש חברבורות) מדרגת חורבן וחרב, שכן אמר משה לבני לוי 'הרגו איש באחיו' בחרב ונאמר בה 'חרב נוקמת נקם דם ברית', והיינו שמוציאה דם - האדום, וכל זה הוא במדרגת הבהרת שאינה שלימה שהופכת להיות תברה - שבורה.

מרים לקתה בצרעת דבהרת כשדברה במשה שהוא שורש בהרת

לובן כלל, אף לא דם טוהר. וכן מצינו בשרה אמנו שנתפרש בחז"ל שבשעת קבלת בשורת לידת יצחק פירסה נדה, ומשום כן לא הביאה את הלחם שאמר לה אברהם 'לושי ועשי עוגות', כיון שהיה אברהם שומר ואוכל חולין בטהרה כדין חבר, ואותו הלחם שלא זכה אברהם להביא הרי הביאו משה רבינו כמבואר בחז"ל, שהרי אמרו 'בזכות מה שאמר אברהם יוקח נא מעט מים זכו לבארה של מרים, ובזכות שאמר לושי ועשי עוגות נתן לבניו לחם, ובזכות שרץ אל הבקר נתן להם את השליו, והרי שמה שאכלו את המן שירד בזכות משה הוא משום מה שאמר אברהם, אך הוא לא זכה להביא להם כיון שנפל זה לקלקול הנדה האדום, אך בזכות משה שתיקן זה אכלו המן שהוא כזרע גד לבן.

ועוד יתבאר, שהרי נתן להם אברהם אבינו לשותות חלב, והוא היה צריך לבא יחד עם הלחם, ולתוך העיסה נפל מן הדם, א"כ הרי

ולפי זה יתבאר מה שלקתה מרים בצרעת אחר שדברה במשה על ענין פרישתו מאשתו. ונראה שלקתה בצרעת דבהרת שהרי נאמר בה (במדבר יב י) 'והנה מרים מצרעת כשלג', וצרעת הבהרת היא לבנה כשלג. וטעם הדבר נראה למבואר שכיון שבמשה דיברה והוא מדרגת בהרת דתיקון לקתה בזה במדרגת בהרת שכנגדה דקלקול.

וביתר עומק, הרי דיברה מרים במשה על אודות פרישתו מן האשה, ומציאות פרישת כל האדם מאשתו הוא כשרואה טיפת דם כחרדל, וכן היתה פרישת משה מן היסוד הזה, (ונשתנה משה ועל זה דיברה בו, שבכל אדם פורש חצי ירח וחזור אל אשתו ואילו משה פרש לעולם). הרי שענין הפרישה מן האשה הוא כאשר רואה מראה שאינו לבן הטהור אלא אדום, והוא אשר נתבאר שמראה האדום הוא הפגימה והטומאה הגורמת לבהרת להתקלקל, וזהו שורש מה שפירש משה מן האשה, כי כולו בהרת לבנה שאין בה צירוף

לתוך החלב, והרי שהסעודה הראשונה של אברהם נתקלקלה בדם ונתגלה בה שורש החברבורות, אך בא משה ונתגלה בו שורש התיקון לזה ונתן להם הסעודה הזאת במן שהיה שלם בלבנוניותו.

זה ממש משל של ר"ע לחלב שנפלו לתוכו טיפי דם והאדים וירד מלבנוניותו, והיינו דאף שברור שלתוך החלב לא נפל מן הדם שפירסה רק לתוך העיסה דא"כ הלא לא היה נותן להם את החלב, מ"מ כיון שהיו עומדים לאכול הלחם עם החלב יחד חשיב שנפל דם

מדרגת אברהם אבינו דבהרת 'הר - בת', דקרא ונקרא הר (משמו)

שנולדה ממנו 'בת' נעשה ממנו מציאות של בהירות. וזהו שנאמר באברהם (ישעיהו מא ב) 'מי העיר ממזרח צדק' שאברהם הוא בחינת הארת החמה, ומאברהם נולד יצחק שהוא שורש הצהרים שהרי יצחק תיקן תפילת המנחה, ובצהרים - מלשון צהירו - טהירו נתגלה ענין הבהירות. ולעומתו משה הוא החמה בתוקפה, בשורשה בבחינת תורה, ובמשה רבינו נתקיימה הבהירות מדרגת בהרת השלימה בחילוק אותיותיה בה - תור, שהרי משה הוא שורש התורה - תור כנתבאר, ונקרא משה התייר הגדול מלשון תורה.

והרי מבואר שכל מדרגת בהרת שמצינו באברהם לא נתגלתה בו עצמו מדרגת אחותי - הבהירות אלא ביצחק, ובו היתה במדרגת חברבורות, שהרי יצא ממנו עשיו הוא אדום שהוא פסולת ושורש האדמומיות המקלקלת שהרי שעתה אין כולו לבן, והלבן בקלקול דם דחרב, ובזה עמד יעקב לעומתו שהלך ללבן לתקן ולברר הלבנוניות השלימה, וזהו שפיצל יעקב המקלות על ידי שלקח מלבן לבנוניותו וחשף הלבן. ונקרא יעקב אבינו חיצוניות, ומשה נקרא פנימיות, (מלגו ולבר בלשון חז"ל), והוא מה שיעקב גילה את התורה שחור על גבי לבן, ומשה רבינו גילה התורה בלבנוניות השלימה.

ויש לפרש מדרגת אברהם אבינו דבהרת, שהרי נולד לאברהם בת כמובא לעיל מדברי הגמרא (ב"ב טז ב) ובכל שמה, (אמנם ברמב"ן על התורה נתפרש שאין הכוונה כפשוטו בת אלא שהיתה לו מידת כל, אך לפי פשוטו עסקינו).

ונראה ביאור ענין מה שנתברך אברהם במה שנולדה לו בת, ומה שהיא נקראת בכל, כדברי הגמרא בסנהדרין (ז ב) 'אמור לחכמה אחותי את' - אם ברור לך הדבר כאחותך שברור לך שהיא אסורה לך אמרהו ואם לאו אל תאמרהו', שיצחק יכל לומר לחכמה אחותי את רק על ידי שנולדה לאברהם בכל, והיינו ענין בהירות החכמה כבהירות איסור אחותו עליו (כפועל ולא שרק יודע את הדין). ויש לבאר דלחד מ"ד (יבמות סב א) שצריך בן ובת זהו עצם קיום מצות פרו ורבו, דלמ"ד שבשני בנים או שתי בנות סגי, טעם הדבר הוא בשביל קיום העולם, אך למ"ד דבעינן בן ובת היינו ענין זה גופא, דמלבד קיום העולם על ידי שמביא בן ובת שהם אח ואחות ובהם מתקיים הגדרה זו דבהירות, והרי שקיים אברהם אבינו מצות פרו ורבו על ידי יצחק (דישמעאל אינו מעיקרו של בית) ובמה שיצא ממנו מציאות זו של אח ואחות. א"כ מבואר מה שקיים אברהם אבינו בעצמו מדרגה זו דבהרת, שהיא אותיות הר - בת, ועל ידי

יעקב השיג התורה בשנתו אחר שנייד שינה מעיניו עליה

ונעמיק בזה, דבעומק כאן נמצא יסוד כולו הפך לבן טהור. דהרי אמרו חז"ל (עירובין כב

קנה את תורתו בלילה באופן של שחור על גבי לבן, (והיינו שעל ידי עמלו שלא ישן בכל הי"ד שנה וכמו שאמר 'ותידד שנתי מעיני' (שם לא מ), זכה שניתנה לו התורה במתנה בלילה ההוא על ידי השינה בבית אל), וכן כל אדם כן קנינו בתורה בשחור על גבי הלבן. (ונוסף בזה עומק על הביאור כפשוטו שעיקר חכמת האדם באה לו בלילה משום שאז היה לו פנאי ורועע ללמוד).

אך במשה רבינו נאמר 'פה אל פה אדבר בו במראה ולא בחידות' (במדבר יב ח), וביאור במראה ולא בחידות היינו שאינו מתגלה אליו בחלום הלילה אלא ביום, וכמבואר שמשנה רבינו זכה לתורה במדרגת הלבן, שכן דיבר בו ה' ביום שתפיסת הלבן מאירה בו ולא בלילה בתפיסת השחור.

א) שהתורה מתקיימת במי שמשחיר פניו עליהם, והיינו שמחמת שאין לו מאכל לפיו משום יגיעתו בתורה פיו משחיר, ועוד אמרו חז"ל (ברכות סג ב ועוד) שקיום התורה הוא במי שממית עצמו עליה, ומתקיים ענין זה במי שמגדד שינה מעיניו לתורה, שהרי שינה אחת משישים למות.

א"כ מבואר שיעקב השיג עיקר תורתו ע"י שנדד שינה מעיניו, כמציינו בחז"ל על הפסוק 'וילן שם כי בא השמש כו' וישכב במקום ההוא' (כח יא), שדרשו חז"ל שם שכב אבל י"ד שנה בבית שם ועבר לא שכב, ומשם קנה את רוב חכמתו כדברי הרמב"ם שאין אדם קונה חכמתו אלא בלילה. וביאורו, שהיום הוא תפיסת הלבן והלילה תפיסת השחור, ויעקב

משה רבינו ביקש לתקן חטא העגל

והוא אש הלבנה שהוא שורש הדבר. ויתבאר עוד שממיני הצרעת הוא צרעת המכוה, והוא מלשון כוויה הבאה על ידי האש, ואש זו היא אש המטמאת כיון שאינה אש לבנה אלא אש השחורה.

ועוד נבין לפי האמור דברי הגמרא (נדרים לח א) על מה שנאמר במשה רבינו 'טוב עין הוא יבורך' שהרי נצטוו לתת את התורה לישראל, אלא מיירי בפלפולה שנתנה לישראל מפני היותו טוב עין, ויתבאר שהרי ראיית האדם היא על ידי השחור שבעין, ולכן רואה האדם רע כיון שראיתו באה מהשחור, אך משה רבינו ראה מהחלק הלבן שבעינו, ולכן היה טוב עין, וכל אדם אינו יכול לעולם להגיע למדרגה השלימה של טוב עין, ובבלעם כתוב שהיה שתום העין, וענין שתום העין שורשו הוא ממה שרואה מן השחור, ונסתתמה עינו של בלעם הרשע מכח מה שראה הטיפה הלבנה של הזרע שבישראל ונסתתמה, כיון שראה אותה בראיה שחורה, מה שאין כן

ונבין לפי זה ששורש חטא העגל הרי נתבאר שהוא משורש שבירת הלוחות, והיינו ענין בהרת דקלקול, מלשון תבירו, או ענין דם החרב הנמצא בחברבורות, ויתבאר מה שביקש משה מהקב"ה למחול לישראל, 'ואם אין מחני נא מספרך', שענין המחיה היא מה שעל ידי שמוחקים הכתב השחור על גבי לבן, נשאר רק הספר עצמו - הלבן, ואין הכוונה שימחה שמו של משה ויכולה שתנתן התורה על ידי עזרא אלא שקדמו משה, כמ"ש בסנהדרין (כא ב), אלא ענין מחית שם משה היינו שיהיה בלא כתב, ובזה נמחות כל האותיות שהרי ספר תורה חסר אות אחת פסול (לבד משיטת הרמב"ם), וזהו משום שכל התורה נקראת על שמו של משה כנאמר זכרו תורת משה עבדי' (מלאכי ג כב), והרי ענין המחיה שביקש משה בשביל לתקן חטא העגל הוא להסיר השחור מעל גבי הלבן ולגלות את האש הלבנה, ובזה יתוקן חטא העגל שמגלים שיש מעבר לכתב השחור

במשה שראייתו היתה מכח ובמדרגת לבן.

אין מוקדם ומאוחר בתורה

ולפי"ז ברור מה שפירש משה מן האשה, דלאשה יש חלק בתורה, ואף שאין לה חלק במצוות לימוד התורה מ"מ יש לה דין ללמוד מה שמצווה, מצוות לא תעשה ועשה שאין הזמן גרמן. ובגמרא אמרו (נדה לא א) שהולד מקבל הלובן מאביו והאודם מאימו, ויתבאר ששורש התורה שבזכר הוא הלובן ובאשה הוא האדום - שחור (הוא אדום אלא שלקה), ונותנים שניהם חלקים לתיקון שני חלקי האדם בתורה. ולכל אדם יש חלק בתורה בשחור שהוא על גבי לבן, אך זהו דוקא בכל אדם אך משה שכל השגתו בתורה הוא מכח הלובן על כן פירש מן האשה ששורשה שחור, ואינו כשאר בני אדם שהשגתם בתורה הוא מכח שחור על גבי לבן, וזהו שאמרו בגמרא כל השרוי בלא אשה שרוי בלא תורה.

ועוד יתבאר מה שנאמר על יתרו שייתר פרשה אחת בתורה, ששורשו מלשון תור, כנתבאר ששורש תורה הוא תור - רות, והוא ענין שהוסיף שחור על גבי הלבן. אך מדרגת המשיח הוא בשורש שהוא הלבן. אולם מדרגת משה הוא בלבן שהוא השורש לשחור, וזה יסוד כולו הפך מלבן טהור, שהלבן הוא למעלה מהשחור ושורש לשחור.

ונבין לפי"ז עוד מה שנזכר בדברי חז"ל שבזכות משה רבינו ירד המן, שנאמר בו כזרע גד לבן, שמלבד מה ששורשו של משה הוא לבן גם השפע הנשפע ממנו הוא לבן, והוא משורש הארת משיח כמ"ש (קהלת ג, יד) עָלֵיו אֵין לְהוֹסִיף וּמִמֶּנּוּ אֵין לְגַרֵעַ.

ונבין עוד שמה שנכתב בתורה אין לגרוע ממנו, כמ"ש עליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע, אך יש כח ביד חכמים לשנות ולעקור דבר מן התורה בב' אופנים. בשב

ידועים דברי חז"ל שאין מוקדם ומאוחר בתורה, והיינו שהתורה נמסרה שלא כסדרה, ונחלקו משום כן התנאים האם דורשים סמוכים, ואיתא בגמרא שבספר דברים כו"ע מודו שדורשים סמוכים. ויש לבאר עומק ענין אין מוקדם ומאוחר בתורה, שבאופן זה יש מן המילים שאינם כתובים במקומם, ובזה נגרם שיש מן המקומות שהיו שחורים על ידי הכתב ועתה כיון שנשתנה בהם ונכתבה אות אחרת הרי חלק מסוים הפך לבן, (כגון אות פ' שנכתב במקומה אות י'). וביאור הדברים, שהרי בצלאל ידע לצרף אותיות שנבראו שמים וארץ היינו שידע סדר האותיות שהיה ראוי שיהיה בתורה, ואם לא ששינו והעלימו סדר זה על ידי שאין מוקדם ומאוחר הרי כל אדם היה יכול לברוא עולמות, כדברי הנחש כשהסית האשה (כמבואר בתנחומא בפרשת תזריע) מה הוא בורא עולמות אף אתם בוראים עולמות, והרי שהגדרת אין מוקדם ומאוחר בתורה יוצר את עומק מדרגת משה רבינו, כמשנ"ת שמדריגתו היא אש לבנה ולא אש שחורה על גביה.

ובזה יתבאר מאמר חז"ל שאחר כל פרשה יש רווח או פתוח או סתום, והוא כדי ליתן רווח בין פרשה לפרשה למשה להתבונן, ולפי פשוטו שייך להבין שהתבוננותו היא כהתבוננותו בכדי לעכל הדברים, אך בעומק יתבאר שענין תפיסת משה היא במקום זה של הרווח, דשורשו של משה הוא במה שנאמר באש הלבנה, ולכן נתן לו רווח להתבונן - להפיק ממנה את הנ' שערי בינה שבלבן, וזהו חלקו של משה בתורה במדרגת הבהרת של בהיר הוא בשחקים, וזהו שורש הארת המן שירד בזכותו כזרע גד לבן.

שמששה הוא אב ואדון לכל הנביאים כולם, א"כ הרי משה שהוא מדרגת לבן יכול לבטל את דברי התורה שהם שחור על גבי לבן, ורק מצד מה שהם שחורות על גבי לבן אין שייך בהם ביטול אך כשהם בדרגת לבן הרי אינם ומתגלה הלבן ולא השחור.

ואל תעשה, כגון תקנת רבה הידועה שאין תוקעים בשופר ואין נוטלים לולב בשבת, גזירה שמא יוציא לרשות הרבים. ועוד אופן שייך שיכול נביא בהוראת שעה לבטל מצוה על ידי דבר ה', כאלהו בהר הכרמל, ועומק הענין בזה יתבאר על פי המבואר ברמב"ם

הלבן ב'עולם שנה ונפש'

שדוברים בה אמת ומשה רבינו הוא אמת ותורתו אמת ומדרגתו הוא מדרגת הלבן. ויתבאר ששורש תחיית המתים הוא בכח לבנוניות זו, שעל ידה קם לתחיית המתים, וזו הארת המשיח, כנאמר על העתיד לבא (ישעיה נא ד) 'תורה (חדשה) מאיתי תצא', והרי נאמר שהתורה לא תהיה מוחלפת, (ונחלקו בזה בגמרא (נדה סא ב) האם לעת"ל מצוות בטילות או לא ואכ"מ), אלא שיסוד הענין הוא שלעת"ל תהיה התורה אחרת דתעמוד בשורשה לבן ולא שחור על גבי הלבן.

ומבואר מה שחטאו בעגל ונתקלקלו, והתקין לזה הוא ביום הכיפורים שמדרגתו הוא הלבן, כנזכר שלובשים בו לבן, ודרשו חז"ל על בית המקדש 'ההר הטוב הזה והלבנון' שמלבין עוונותיהם של ישראל. ויתבאר א"כ מדרגת הלבן בעולם שנה ונפש, (שכידוע כל מציאות ההויה נמצאת ב'עולם שנה ונפש' - גוף האדם), בעולם הוא בבית המקדש, בזמן הוא ביום הכיפורים, ובנפש יש לבאר מדברי הגמרא עצם אחת יש באדם ולו שמה וממנה קם לתחיית המתים, ועצם הלז הגוון שלה הוא לבן. ומבואר דשייכי להדדי, דלזו היתה עיר

אש אוכלת אש - האש הלבנה אוכלת את השחורה

אך לעת"ל האש שתבנה היתה לה כחומת אש סביב, היינו כדברי הגמרא (יבמות סב ב) כל השרוי בלא אשה שרוי בלא תורה ובלא חומה, שחומה הוא מלשון חמה - כעס, והוא האש האדומה, אך זהו בעוה"ז אולם לעת"ל 'אני אהיה לה חומת אש סביב' היינו שתהיה אז אש לבנה מסביב, וזה יהיה כח התורה לעת"ל. ובכח הגילוי הזה מתגלה הלבנוניות, וזה מתגלה כידוע שהאות האחרונה בתורה היא ל' והראשונה היא ב' והיינו אותיות 'לב' שהם שורש הלבן, וזה ענין הגלילה מסיפא לרישא.

איתא בגמרא (יומא כא א) ששה אשות הם והאש העליונה היא אש אוכלת אש, ויתבאר שהאש הלבנה אוכלת את השחורה שמדרגת הלבנה עליונה ממנה. ונאמר עוד על בנין בית המקדש כדרשת הגמרא בהכונס (ס ב) 'באש הצני ובאש אני עתיד לבנותה ואני אהיה לה חומת אש סביב', ולפי פשוטו היה שייך לומר שבאותה האש עצמה שחורבה תבנה, אך אינו כן למתבונן, אלא נראה ביאור הענין, דהאש השורפת היא האש דידן, שצבעה אדום (או צהוב הדומה לו) או כששורפת פסולת נעשית שחור, ובאש זו חרב בית המקדש, שהיא אש במדרגת חברבורות, וזה חורבן מלשון חרב,

בשבועות ניתנה התורה שיש לה מדה ויש בה שכירה וחורבן

התורה, ומדרגת שמחת התורה היא בשמיני

ומבואר עתה שמדרגת שבועות הוא נתינת

- חרב ובהרת - תבירו, ניתנה התורה במדרגת השחור על גבי הלבן אך בשמחת תורה שמחים והוא ההיפך מהעצבות המיתה והחורבן שבא משבירת הלוחות, כיון שרק בשחור יכול השחור שבו להביאו למדרגת נפילה, אך בשמחת תורה מתגלה הלבן שבו וע"כ אין בו עצבות אלא שמחה, כמשנ"ת שזה שורש ההקפות שמתגלה בהם היקף הלבן, וגוללים ורואים ישראל בעיניהם הלבנות את הלבן שבו.

ושני שמחות מצאנו, שמחה במוצאי יוה"כ שנאמר 'לך אכול בשמחה לחמך', ושמחה בשמחת תורה, ויתבאר ששמחת יוה"כ הוא מדרגת התיקון של העגל, וניתנו בו לוחות שניים כתובות שחור ע"ג לבן, אך זה בא רק כתיקון העגל, אך בשמחת תורה מתגלה עוד מהלך נוסף של דברי תורה בלבנוניות.

עצרת, ובהגדרה פשוטה, במתן תורה ניתנה התורה שבע"פ, שהרי הקב"ה אמר את הדברות בע"פ, (ורק אח"כ נחקקו בלוחות כמבואר בדברי רבותינו), ועל תורה שבע"פ נאמר ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים, ועל תורה שבכתב נאמר ייתר אות אחת או הוסיף אות אחת פסולה, שצורתה היא במדה של אורך ורוחב שטח ועומק, והרי שחקיקת דברי תורה שבע"פ בלוחות צמצם והגביל את מדרגת התורה, אך בשמחת תורה אנו מקיפים שלוקחים את הספר תורה שהוא תורה שבכתב, באופן שהוא גלול ורק החלק הלבן שבו גלוי, ומנשקים את הספר תורה במקום הלבן שבו, (או ממש או על ידי מטפחת), וזהו שמחת תורה שההארה שמתגלית בתורה הוא במדרגת הלבן ולא השחור, וזהו השורש למנהג לעשות הגבהה בס"ת כשהוא גלול, שרואים רק את הלבן שבו. ובמתן תורה שאחר כך נשברו הלוחות והיה חברבורות

כפרת יוה"כ היא על ידי שהלבן שיש בו שחור יורד מלבנוניות

כפרת יוה"כ, אך עיקר הגילוי הוא בשמחת תורה שגוללים ורואים הלבן, ומנהג ישראל שביוה"כ לובשים לבנים, ובשמחת תורה יש מן המקומות שהש"ץ (דמוסף) לובש לבן. ויתבאר שחילוק יש ביניהם, שלבן של טהרת יוה"כ הוא כמצורע שהלבן הפך לבוהק - שנחלש הלבן וזה שורש הכפרה, אך בשמחת תורה נטהרים כאופן השני שטהרת מצורע שכולו הפך לבן, ויסודם שמצד המדרגה התחתונה הטומאה הלבנה הולכת ונחלשת ונטהרת, אך בעומק במדרגה העליונה הרי מתגלה שהשחור עצמו הוא לבן, והיא הטהרה השלימה המתגלה בהארת שמחת תורה ועומק מדרגת בהרת.

והרי נתבאר ענין אין מוקדם ומאוחר בתורה שמתגלה שחור על גבי לבן שהרי משתנות האותיות ממקומם, ויש לבאר שהרי הבדל יש בין לוחות ראשונים לשניים, שבראשונות כתוב זכור ובשניים שמור, והיינו שבאותם לוחות עצמם (כביכול שהרי באו השניים כהשלמה ותיקון לראשונים) היה מקום שכתוב בו זכור ומקום שכתוב בו שמור, ובפשוטו הרי יש ירידה מדרגת זכור - זכר לדרגת שמור, אך אמרו בחז"ל (ירושלמי חגיגה א ז ועוד) 'הלואי אותי עזבו ותורת שמור שמאור שבה מחזירים למוטב', והרי שבלוחות שניים התגלה ענין זה שיש שינוי של אותיות והדבר שהיה שחור יכול להפוך ללבן, וזה שורש

במועדים דרבנן מתגלה מדרגת הלבן בפורים שהוא בגימ' שלג (עם אותיותיו)

שלג בגימ' יחד עם אותיותיה היא של"ו -

וידוע שיום הכפורים הוא כפורים, ומילת

הבהרת ומקבלים התורה, שבחנוכה גזרו להשכיחם תורתך, ודרשו חז"ל (בראשית רבה) על ארבעה מראות נגעים שהם כנגד ארבע גלויות, ובהרת היא כנגד יון, שהיו מבהירה בגזירותיה שאמרו כתבו לכם על קרן השור אין לנו חלק וכו', ומדרגת חנוכה היא לתקן את הבהרת הזו דקלקול, ובפורים מגיעים למדרגת התורה שמתגלה לא ביין האדום אלא הלבן, והשתא בידינו ענב שממנו היין, והענבים הם בשורש אדמומיות, אך כשיעשה מהם יין יתוקן הענב ויעשה עניו בו' - מדרגת משה רבינו, שפניו כפני חמה, וכמראה בהרת חמה עמוקה מן הצל, שמראה ומגלה על הדבר העמוק שבו, ואז מתגלה שורש הלבנוניות העליונה, ויתר ע"כ ע"י משיח כמשנ"ת לעיל.

בגימ' פורים, וזה שורש מדרגת הדר קבלוה מאהבה בימי אחשוורוש. הרי שיש לנו קבלת התורה בשבועות ושמחת תורה, ובפורים חוזרים ומקבלים את התורה לא מיראה מדגרת' למען תלמדו ליראה אותי כל הימים', אלא מאהבה, שהיא מדרגת הלבן. ומצינו עוד שבכל השנה יש דין לעשות קידוש על יין אדום כנאמר 'אל תראה יין כי יתאדם' כמבואר בגמרא (ב"ב צו ב), ואם לוקח לבן כתוב שיש דין להוסיף אדום בשביל המראה, אך בפורים לכתחילה יש דין לא לקחת אדום אלא לבן, כנאמר לאבדם - לא בדם, שעיקר הנס היה ע"י אסתר שהיא סיהרא - לבנה. ומבואר שבפורים אחר שקבלו במועדים דאורייתא את התורה בשלימותה, שמחת תורה, אז באים למועדים דרבנן לתקן

ה חדשה מאיתי תצא

אור אין סוף, שההדרגה נמצא בשחור וההשתוות נמצאת בלבן, וא"כ תורה חדשה מאיתי תצא, היינו שלעת"ל יהיה גילוי שלם לנוכחות מציאותו הנעלמת שתהפוך למציאות גלויה בכל הבריאה, והבהרת דקלקול תחזור לתיקון, וזה לשון משיח מלשון שיח שהמשיח הוא היפך המצורע שמשח בקלקול וגורם לבהרת כשלג, אך עזה כשלג - בעזות, ולעת"ל יבוא המשיח שסודו הוא משיח לפי תומו האור הלבן שמאיר בשלימותו, וזה האור הלבן של התורה שתורה חדשה מאיתי תצא.

ואז דברי התורה הם צירוף כל ישראל במדרגת הלבן, שהרי יש שישים ריבוא אותיות לתורה, והם כנגד שישים ריבוא נפשות ישראל כמ"ש חז"ל, א"כ יש שייכות בתורה לכל אחד על ידי שחור על גבי לבן, אך לעת"ל תהיה התורה מתגלה באש לבנה, דשורש התורה רות - תור - והוא בגימ' בהרת, וזה תורה חדשה מאיתי תצא. וצירוף הגרים שאינם בכלל שישים ריבוא יש לפרש באופ"א שיכול שיתחלקו האותיות בעוד אופנים, אך בעומק יש לבאר שבישראל יש אותיות של ר"ת שחור ולבן, ולעת"ל תתגלה מציאות שלמעלה מן השחור והלבן, שכולה מציאות לבנוניות. וזה מציאות העתיד לבא כמבואר בדברי רבותינו ובספר עמק המלך, שלבן הוא מציאות הפשטות והוא התגלות

ב-ה בהרת בלבביפדיה מחשבה

מספר שיעור בקול הלשון 31684155

סוגיות במחשבה

בהרת

הספירי, בהיר, כמו בהיר הוא בשחקים, והוא אור השמש הנראה מתוך העננים הספיריים. והוא ענין שם בהרת ממיני הנגעים, כמו בהרת לבנה (ויקרא, יג, ד), בהרות כהות (ויקרא, שם, ט), דהיינו שיש שם שטח בגוף הבשר ממראה לבן ביותר או כהה קצת ומכוסה המראה ההיא בעור הבשר ונראה מתוכו, כי העור הוא ספירי כידוע, זה נקרא בהרת, עכ"ל, עיי"ש. וכתב עוד שם (חוברת יא, יריעה ג) וז"ל, בהרת, מן בר, לשון צחות וזכות, עכ"ל, עיי"ש בכל דבריו. ועיין עוד בדבריו בחשק שלמה (ערך ב-ד). ולהנ"ל נראה שבכל בהרת ביחס ללבן יותר הוא כהה בערכין, והבן. עיי"ש בכל דבריו בערך ב-ר, ודו"ק.

וברש"ר הירש (ויקרא, יג, ב) כתב וז"ל, בהר - קרוב כנראה לבאר (מלשון דבר עמוק מראהו כחמה עמוקה מן הצל), בער (לשון העדר), עכ"ל. אולם לא פירש שם דבריו. אולם כתב בפרשת חיי שרה (כד, יא) וז"ל, באר - בהר - בער - בחר, מורים כולם על יציאה מזהירה מן השורה, עכ"ל, עיי"ש. ובמלבי"ם (אילת השחר, פרק מת, אות תעו) כתב וז"ל, בהרת, הוא המראה המבריק, וכולל כל הגוונים, ולכן מפרש בהרת לבנה, עכ"ל. ולפ"ז הוא מלשון בו - אור, וכמ"ש הרמב"ן (ריש מקץ) יאור, יהי - אור. נהר - נהורא.

כתיב (ויקרא, יג, כ) אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת, והיה בעור בשרו לנגע צרעת וגו'. ואם בהרת לבנה (פסוק ד). או בהרת לבנה אדמדמת (פסוק ט).

ופרש"י (שם, ב) וז"ל, בהרת - חברבורות, וכן בהיר הוא בשחקים (איוב, לו, כא), עכ"ל. וכתב הרמב"ן (שם) וז"ל, והבהרת מן הליחה הלבנה, והנה לובן הבהרת בהיר ועז כשלג (כמ"ש בריש נגעים) הראות נחלש ממנו כאשר יחלש במקום החמה, ובלבד שלא יהא בו שער שחור כי אז יתפוס כח הראות בשחורות, וממנו יתפשט בכל מראה הנגע, עכ"ל. ועיין מושב זקנים (ויקרא, יג, ד).

ואמרו (נגעים, א, א) בהרת, עזה כשלג. וכתב בפענח רזא (שם, פסוק ג) וז"ל, עזה - בגימט' לבן. בהרת בחילוף א"ת ב"ש, הוא שצג"א, בגימט' אם כשלג, עכ"ל. אולם אינו לובן גמור, כמ"ש בערוך (ערך גרמן) וז"ל, בהרת עזה, נראית כגרמני כהה, והכהה ככושי עזה, עכ"ל. והרי שהוא כהה. וכן בתרגום ירושלמי, תרגם בהרת, בהקיתא. והיינו מראה כהה. וביחס ללבן גמור, מראה זה הוא כהה. עיין מושב זקנים הנ"ל. וכן כתב הספר השורשים לרד"ק (ערך בהרת) וז"ל, ענין לובן ונוגה, עכ"ל. וכבר נתבאר לעיל ערך בהק בהרחבה שנוגה אינו אור גמור, אלא בחינת זיו של הארה, ולכן אינו לובן גמור.

וכתב ביריעות שלמה (חוברת ו, יריעה ג) וז"ל, ושם בהיר, הנחתו על הארת הגשם מתחת גשם ספירי, כשיש כאן דבר, יהיה מאיזה מראה שיהיה, וגשם ספירי מכסה עליו, והדבר המכוסה נראה מתוכו, נקרא ההתגלות הזאת שהדבר המכוסה מתגלה ונראה מתחת הגשם

מדור
רל"א
שערים

צירוף

ב-ה / ב-ר / ב-ת / ה-ר / ה-ת / ר-ת

מדור רל"א שיערים

ב - ה

ומאכל זה ירד לקבה, ק-בה. וירד מדרגת תנובה, תנו-בה, לדין של קבה דקלקול. ולכך בשעה שמת מכיוון שאכילתו אינה מתוקנת נעשה כנבלה המסרחת, נבלה, גל-בה.

ונודע ששורש פגם חוה, בפגם הלבנה שאמרה א"א לשני מלכים לשמש בכתר אחד. לבנה, לן-בה. ואחר י' דורות נעשה תוקף של דין, מבול. וההצלה מן הדין לנח וב"ב נעשה ע"י התבה, ת-בה. ומעין כך אצל משה (נח שורש למשה כנודע, מן המים משיתתו, מן מימי המבול) והשורש לכך תחלה תהו, חורבן, מימי המבול, ואח"כ בהו, ב-ה, תיקון, ולצורך ההצלה עלתה התיבה של נח לגובה, גו-בה.

ושורש הקלקול חטא הלשון, מוציא דיבה, די-בה. ומעין כך במרגלים שהוציאו דבת א"י. ועל כך אמרו חז"ל, אתם בכיתם בכי של חנם וכ"ו. בכה, כ-בה.

וחוזר עמלק ומעורר כח של דין זה, ולכך עלה משה ראש הגבעה, גע-בה. וזהו בכדי למתק את החובה, חו-בה. וכן המן מזרעו של עמלק, נתקן ע"י חרבונה, חרון-בה.

וכאשר מתמתק הדין מתהפך לאהב אבה, א-בה, גילוי אהבה, גילוי אלופו של עולם בדין. וגילוי זה היה במשכן שנתנן בנדבה, דן-בה, ונתקן הדין, ע"י אהליאב, אליא-בה. ושם מבין הכרובים נתגלה נבואה, און-בה. ובעיקר למשה הנקרא טוביה, טוי-בה. ובדין דתיקון נעשה בהק, בה - ק, הארה. ויתר על כן, בהר, בה - ר, בחרת, לשון בהירות.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אבה, אהב, בהלה, אביהו, אהליהב, אהלימה, איבה, ארבה, ארבעה, בינה, בחרת, בהמה, ברכה, בה, בהיר, הבל, בהו, בהן, בהק, בנה, בושה, זהב, בלהה, בלהות, להב, לבנה, מרכבה, נדבה, בנייה, ערבה, תבה, בתולה, בתיה, גבה, גבורה, גבעה, דבה, דבורה, דבלה, אבדה, הב, הבא, היטב, נבלה, הסב, שביה, בכה, הבטה, טוביה, נקבה, מצבה, נבואה, מריבה, רהב, חובה, חרבונה, יבשה, כתובה, טובה, סיבה, קיבה, תנובה.

נודע שבימים ב-ה, יש בהם תוקף של דין. ולכך ב"ד יושבים בימים אלו. והוא מושרש במדת הגבורה, גבורה ב-ה-גור. (ובדקות רמזו בה ר"ת של ג' חלקי דין, בינה - ב, גבורה - ג, הוד - ה). ובסודות שורש הדין מיסוד האש. שכאשר האש בתוקפה מתגלה להב, ל-הב, וצורת הארתה באופן של בהל, בה - ל. ומדת הדין בקו שמאל, מקום הנקבה, נקבה, נק-בה. ונודע זכר, בחינת נתינה, נקבה בחינת קבלה, קל - בה. והמבקש לקבל אומר הב-תן. בחינת זהב, זה-הב.

ואמרו חז"ל בנדה, בינה יתירה ניתנה באשה. בינה, ין-בה. וכאשר בראה הקב"ה א"ל, היי צנועה, ושורש הצניעות מדת הבושה, בה-שו. ומתחלה נקראת בתולה, בה-תול. והכח המצרפם של הזכר והנקבה נקרא כתובה (כתב-וה. וכן) בה-כתו. ולכך אמרו לית כתובה דלית בה תיגרא, כי שורש הדין יוצר תיגרא, מריבה, מרי-בה. אולם אסור לקדש אשה קודם שיראנה שמא ימצא בה דבר מגונה ותתנגנה עליו. ולכך נצרך תחלה הבטה, הט-בה. וחשש זה יוצא לפועל בדקות בכל גישואין, ולכך יש תיגרא בפועל כנ"ל. וכאשר ח"ו מריבה זו יוצאת לפועל ממש נעשה איבה, אי-בה, בחינת איבה אשית בינך ובין זרעה.

וכח דין זה כאשר יוצא לפועל יוצר בהלה. בה-לה. אולם אצל נוק' דתיקון, רחל, שהיא עיקרו של בית, נתהפך בהלה לבלהה שפחתה. אולם אצל חוה נתגלה איבה כנ"ל, ולכך יצא הבל הב-ל, ונהרג ע"י קין, דין דקלקול. וכאשר כח דין יוצא לפועל בקלקול גמור שנהפך מענג (אהבה כדלהלן) לנגע, נעשה בחרת, בה - רת, שהוא ממראה נגעים. היפך בהיר, בה - יר, וכן בהק, בה - ק, הארה.

והוא מדרגת הרשעים שאין בהם תורה ומצות, בבחינת ערבה, רע-בה. וזו ירידת אדם למדרגת בהמה, בה-מ"ה, מ"ה גימ' אדם, שנפל מדרגת אדם למדרגת בהמה, נמשל כבהמות נדמו. שנאבד מדרגת אדם. אבדה אד-בה. וראשית הקלקול התחיל באשה שנפתתה לעצת נחש, מפני שנקראת אבדה, משל לאדם שאבדה לו אבידה, כמ"ש בקדושין (ב ע"ב). ואכלו חוה ואדה"ר מעץ הדעת,

ב - ר

סנחריב שכלל את האומות יחידו וערבכם. ונקרא כן כמ"ש חז"ל שסיחתו ריב. כי יש כח דיבור באדם, דבר, ד-בר. וכאשר זהו דיבור עליון הוא בבחינת "פתח פיך ויאירו דבריך", בחינת ברירות, וזהו הדיבור שמוציא פרי המחשבה והרצון לבר, לחוץ, וע"ד כלל לזולתו. אולם בדיבור יש תערובת של כ"ב אותיות. וכאשר נופל לקלקול נעשה עירוב דקלקול בחינת סנחריב, שסיחתו שיחה - דיבור של ריב. וכל זאת מכח דעת המתגלה בפה, דעת-עירוב דקלקול. והנה כתיב "דבר מלך שלטון", מכח הדיבור שולט על אלו שלבר ממנו. ושם נעשה שורש הריב, חלוקת המלוכה, בין ירבעם ורחבעם שיש בשמותם אותיות רב.

והנה כאשר מתגלה בחינת קלקול נעשה ריב, בשורשו הוא בחינת שרב, ש-רב, ריבוי הארה מעל גבולות הכלי. אולם כאשר זו הארה דתיקון הוא בחינת אברהם, בר-אהם, שנאמר עליו מי האיר ממזרח צדק" ועל הארת חמה דתיקון נאמר כצאת השמש בגבורתו, גבר, ג-בר. אור מבורר, ויציאה לחוץ בשלמות.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: טבור, ירבעם, רחבעם, דרבן, חברון, נבוכדראצר, מכבר, נבזוראדן, סנחריב, עכבר, קרבן, רגב, בחר, אביר, אביתר, אבנר, אבר, אברהם, ברכה, עבר, חרב, קבר, ארבה, ארבע, רעב, שבר, חבר, באר, בור, בכור, ברית, בקר, ברד, ברח, בשר, גבר, גיבור, כגר, דביר, דבר, דיבור, בהיר, בחור, בחירה, חרבה, בכורים, בלאשצר, עבר, עבירה, עיבור, בעור, בער, בצר, בר, קרב, ברה, ברור, ברזל, רבקה, רחוב, בריה, ברי, ריב, ברנע, ברק, בתר, גביר, דבורה, כרובים, מבצר, מבשר, עברי, ערב, ערבה, ערבון, קרב, רחב, ארב, בישר, מדבר, עורב, זרובבל, צבר, רכב, ככיר, מערב, ראובן, רבבה, רבע, רהב, רקב, חורב, חרבונא, שרב, שרביט, בהרת.

ברית, בר-ית. וברית היינו חיבור מבורר, בר לשון ברור, בהיר, בהרת. ומקום הברית, אות ברית קודש במקום רגליו של אדם, הנקראים "לבר מגופא", כנודע, לחוץ. בר-חוץ. ותחילתו של אות ברית קדש בטבור כנודע. טבור, טו-בר. ושם נתגלה כח ההתפשטות וההרחבה באדם, הנקרא ברכה מלשון הברכה, המשכה. ברך-ברך. וכאשר המשכה זו טהורה, אזי זהו בבחינת "אור זרוע לצדיק", "ברה כחמה", ברה לשון ברור. וזהו ברק, בר-ק. כי התערובת יוצרת החשכה, והברירות אורה. ובשורש הוא אור ובהתפשטותו מים (בחינת אמ"ר, אור, מים, רקיע), וזהו באר. לשון ביאור, בירור אור, ולשון באר מים. באר, בר-א. וכן בור מים, בור, בר-ו. ואזי מטיפה זו נעשה עובר במעי אמו, עובר, עו-בר. והולד הנוולד בראשונה נקרא בכור, בר-כו. ועיקר גילוי זה נמצא אצל רחל - יוסף. רחל והתפשטותה של רחל - בלהה, ר"ת ב"ר. (והשורש ברבקה, בר-קה) וכן אצל ראובן שהיה בכור. ראובן בר-און. ופעמים טיפה זו אינה נקלטת באם ונעשית טיפה מסרחת, רקבון, רקב, בר-ק, היפך ברור. וכן אצל כל אדם בסופו שבא אל מקום קבורתו, קבר, בר-ק.

והבן שבפנימיות הכל מאוחד, וכאשר יוצא לבר, לחוץ, נעשה ריבוי. וזהו בר-רב, לשון ריבוי, וזהו לשון רבבה, מנין ריבוי הגמור. וכאשר ח"ו מתגלה ניצוץ הרע שבו, נעשה מכך ריב, רב-י. והוא בחינת עבירה, רב-עיה. וכח המפריד נקרא חרב (היפך חבר, חיבור), רב-ח. והבן שיש בחינת פירוד גמור, והוא בחינת שבר, ש-בר. ועיקרו התפזרות לארבע כנפות הארץ, ארבע, רב-אע. והיפוכו חבר, ח-בר, שמחבר כל החלקים, והוא מקום קבורת האבות, חברון. וכן ברית, בר-חי, שמברית מן הקצה אל הקצה ומחבר כל הנפרדים. והוא בחינת צבר, בר-צ. ויש בחינת פירוד ע"י תערובת במקום אחד ועי"ז נפרדו חלקיו. תערובת, ערב, רב-ע. וזהו בהרת דקלקול, בר - הת, מראה חמה עמוקה מן הצל, תערובת של אור וחשך, אור וצל דקלקול.

והבן שבחינת פירוד גמור, הוא בחינת גלות לד' כנפות הארץ כנ"ל, וזה בחינת נבוכדראצר, נבזוראדן והדומים להם שיש בהם אותיות בר, שורש לגלות. משא"כ בחינת תערובת הוא בחינת

ב - ת

אצל בתואל, בת-ואל, שרצה לעשות בבתו שלא כרצונה, וכן אמרו חז"ל, ע"ש שהיה אונס כל הבנות קודם כניסתן לחופה.

והנה כאשר הבת נעשת בוגרת, בת-גור, בת י"ב שנה קונה בינה - תבונה, בת-נוה. בבחינת בחכמה יבנה בית, ובתבונה יכוון. מכח גילוי מדרגת בת שגדלה נגלה בה התבונה. וכשם שדבר זה נאמר על הבית בפרטות של כל אדם עם אשתו, כן נאמר בכללות על כל בנין העולם, הנקרא "תבל", בת-ל, שכח כינונו הוא מכח תבונה. כי בכללות כל העולם בבחינת בית גדול, וכל בית פרטי הוא בבחינת ביתן. בת-יין. ובבית הפרטי עיקר חיבורו בחדש טבת, בת-ט, שבו הגוף נהנה מן הגוף, כמ"ש באסתר. וכאשר חיבור זה נעשה באופן של קלקול נקרא תועבה, בת, עוה, תועה אתה בה, כמ"ש חז"ל.

ועיקר זמן חיבור דתיקון בזמן בשבת קודש, בת-ש, כמ"ש חז"ל שעונתן של ת"ח משבת לשבת, אשר פריו יתן בעתו, ופרי זה נקרא תנובה, בת-נוה. כי מכח התבונה נעשה תנובה.

ובמקום הוא בימה"ק שקראו יעקב בית, קראו אברהם הר, ונקרא חדר המיטות. ובנפש זה אברהם הר - אבם, וזהו בהרת דתיקון, בת - הר, חיבור עם שרה - בת, בשורשו העליון בחינת הר.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אבות, אביתר, בית, בת, בשת, בתולה, בגרות, בהרת, תבונה, כתב, בלתי, נתיב, צבאות, בראשית, שבת, תבל, בתואל, בתוך, גבות, ביתן, טבעת, טבת, תועבה, משבצת, צבת, נבות, עבות, רבית, שלהבת, תושב, תנובה, בתר.

הנה בת שורשה באב. והשורש הדק של הבת הראשונה היא חוה, שהויתה נעשת מאדם הראשון, והוא אב לה, כמ"ש על מרדכי, ותהי לו לבת, ודרשו חז"ל לבית. וצורת עשיה זו מתוך תרדמה, כמ"ש ויפל ה' אלקים תרדמה על האדם, ויקח אחת מצלעותיו וגו'. תרדמה זו נקראת בארמית "בת", לן. והרי ששורש כל עשית נקבה - חוה, במדרגת בת.

וזהו בתר, חילק, כי בת זו נעשה מתוך חלוקה, שביתר את אדה"ר, ולקח אחת מצלעותיו. אולם אח"כ כאשר השיבה לאדה"ר, כמ"ש ויביאה אל האדם, אזי נעשה מבתר - ברית, כי חיבור איש ואשה נקרא ברית כמ"ש (סנהדרין כב ע"ב) אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי. איש מצד אחד, אשה בצד שני, ו"בתוך" אותיות בת בקרבו, יש את הוית הברית. וכאשר נחסר הארת ברית בתוך, נעשה בחינת בלתי, בת-לי, העדר כח ברית באמצע המחרם.

ובפרטות יותר בין כח הזכר לכח הנקבה נעשה נתיב, בת-יין. נתיב מזה לזה. ומתפרט לל"ב נתיבות כמ"ש חז"ל, ומכחו נעשה ה"לכ" של האשה. ועי"ז נהפכת משם תואר נקבה-אשה, לשם תואר בית, בת-י. כמ"ש "מעולם לא קראתי לאשתי אשתי אלא ביתי". כי יש כח חיבור בין איש ואשה ע"י "אש", וע"ש כן נקראים איש, אש-י, אשה, אש-ה, וזהו גדר "אישות", אישות המחרם. ושורשו במלת בראשית, ברית - אש, כמ"ש חז"ל. ויש כח חיבור בין זכר לנקבה, ביחס של בת, שנפרדה ממנו, תבר, וחוזרת ומתחברת ע"י ברית, כנ"ל. ורמוז במלת בראשית, אשרי - בת.

והנה האשה נקנית בשלושה דרכים. מצד האישות נקנית בביאה, ומצד הבת נקנית בכסף, ובפרטות המנהג בטבעת, בת-טע. וכן נקנית בשטר, שגם מכניס וגם מוציא, מקדש ומגרש, תבר-ברית, כנ"ל. ושטר הוא כתב, תב-כ.

ועיקר תחלת קדושין אצל בתולה, בת-לוה, ואזי דייקא כורתת לו ברית כמ"ש חז"ל כנ"ל, אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשה כלי, כלומר שהיתה אצלו בתולה בתחלה. ואזי קונה שם בית, אשתי ביתי, כנ"ל. וח"ו אם עושה כן באונס, פוגם בה וגורם לה לבושת, בת-שו. ושורש זה נגלה

ה - ר

והארה זו מתקנת את הכפירה, כפי-הר. בחינת יוה"כ. כפירה, כיפור. תבא האם ותקנח צואת בנה, פרה אדומה, פרה, פ-הר. ומתחיל בר"ה, יום תרועה, תעו-הר. בחינת היום הרת עולם, הר-ת.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אברהם, רמה, יצהר, אהרן, בריאה, הפר, תורה, טהר, אגרה, הרג, הרס, אורה, אוריה, אסרה, ערכה, ארה, ארכה, ארבעה, אריה, ארונה, ארוצה, ארכה, ארצה, שירה, אחרונה, בהרת, אפרתה, בצרה, גבורה, הדר, דבריה, בהיר, הר, חרבה, חרפה, חרמה, יראה, ירמיהו, בכורה, מהר, נהר, מראה, מרה, מרמה, מרכבה, מערה, ערמה, שערה, סערה, עטרה, ערלה, עפרה, פרעה, צהרים, צרה, צהר, בצרה, קבורה, קרה, קריה, ברה, רחבה, ריאה, בריה, ברכה, רנה, רמה, רעה, רעבו, שערה, רקמה, תרועה, גרה, דבורה, דהר, ברכה, הארה, יריעה, ציפורה, הקריב, הרה, הון, ערכה, מנורה, הרמון, חרה, רוח, מרעה, מריבה, נערה, עזריה, פרה, ראה, רבקה, רהב, רפה, שרפה, הריון, זהר, זכריה, זרה, זרועה, עזרה, חבורה, חברתה, חירה, חרבוניה, יורה, עמרה, כרה, כפירה, תרצה, העדר, מורה, מורשה, מראה, מערכה, קריה, רבבה, נריה, סחרה, סרה, עורה, פדהצור, ערפה, פרחה, פרסה, רצועה, צרעה, קורה, רגלה, רוצה, רחבה, ריבה, רחמיה, רנה, רכה, רעה, רמיה, רמליהו, רצפה, רעיה, רפואה, רעמה, שדרה, שרה, תדהר.

אהרן, הר-אן. הנה הר, מקום גבוה. ושורשו אסתכל באוריתא וברא עלמא, היינו בחינת רוממות - הר, תורה, תו-רה. הנקראת מורשה, מוש-הר, ונקראת שירה, יש-הר. ועליה נאמר, טוב סחרה מסחר כסף. סחרה, סח-הר.

ודרשו חז"ל בהבראם, באברהם נברא העולם. אברהם, אבם-הר, והרעיה שלו, רעיה, עי-רה, שרה, ש-רה. ובן אחותו הרן, נ-הר. וכלתו רבקה, קב-הר. ובנו יצחק, שעיקר תוקפו בצהרים, צהר, צ-הר, שתיקן תפלת מנחה שזה זמנה. והוא בבחינת יצחק ירנן, רינה, ין-רה. ומדתו מדת הגבורה, גבו-הר. ונקראת מדת היראה, אי-הר. ונשתלשל ביעקב שלקח הבכורה, בכו-הר, מעשו במרמה, ממ-הר.

וכללות האבות מרכבה לשכינה, כמ"ש חז"ל האבות הם הם המרכבה. מכב-הר. ועבודתם לתקן חטא אדה"ר שמושך בערלתו, וכנגד ג' שנים של ערלה, יש ג' אבות דתיקון. ערלה, על-הר. כי שורש החטא ע"י הנחש שהיה ערום, ערמה, עס-הר. ושם נהפך כותנות אור, אורה, או-הר. בחינת צהר, צ-הר, לצרה. ואז נאמר בו עפר אתה ואל עפר תשוב, קבורה, קבו-הר, ירידה גמורה מן ההר למטה, והוסר ממנו ההשגחה בגילוי, וניתן למדרגת מקרה, מק - הר, ירידה מן ההר. כי במקום לדבוק בקו אמצע, בחינת ריזה, יו-הר, דבק בקצות. קצה שמאל, אש, כעס, חרון אף, חרה, ח-הר. וקו ימין, מים, נהר, נ-הר. וכאשר נתקן קו ימין, ומצורף לאמצע, נעשה מרויה, יורה, גשם ראשון. וזה שורש תיקונו של אברהם, העברי, מעבר הנהר ישבו אבותיכם. ותיקון קו שמאל, אש, מריבה, מיב-הר. כמ"ש (בחוה"ק, כו, ח) ומאה מכם רבבה ירדפו, רבבה, בכ-הר. ושורשו ברבקה, קב-הר, כנ"ל, שנאמר בה (בראשית, כד, ט) היי לאלפי רבבה.

ותיקון זה נמשך להשיב ההארה של תורה. היפך הריון, הר-יון, לילה ניתן להריון. וזה ע"י אהרן, אן-הר. שבו עיקר מדרגת הדלקת המנורה. מנו-הר. וממנה יוצא הארה, אה-הר. ובפרטות מדרגת זהר, ז-הר. וכח זה נגלה בעיקר בזרעו של לוי, יצהר, יצ-הר. בחינת בהירות, בהיר, בי - הר, בהרת, הר - בת.

ה - ת

ליום תרועה, תה-רעו. ואזי נהפך משפלות בחינת תולעה, לעו-תה, לתקומה, תה-קום.

ושורש הנפילה התחיל בחוה, שבא נחש על חוה והטיל בא זהומא, והיינו שחוה זינתה, זין-תה. ואזי אבדה בתוליה ע"י הנחש. בתוליה, בולי-תה. ומעשיה בחינת תועבה, עבו-תה, בחינת תועה. תה - עו. ובתיקון זהו בחינת תבונה, תה - בון ונגלה בפרט אצל בתיה בת פרעה, תה - בי, ומשם נגלה משה, שנתנה לו תורה במתנה, תה - מן.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אמהות, אתה, עתה, תהו, אתהלך, בהמות, ביתה, בתוליה, בהרת, הצית, השתחוה, בהונות, בלתה, מתקה, תאנה, תבה, תבונה, תהלה, תורה, תפלה, תעלה, בתיה, תרועה, תרצה, תשעה, דבתלמיה, דותה, מתה, בלהות, הוללות, יהונתן, היות, תעודה, קהת, תבואה, תועבה, תודה, תוכחה, תושיה, זולתה, זנתה, זרעותיה, חברתה, חמותה, טהרות, כהנת, כלתה, כתבה, תוגה, תפעה, מתתיהו, מתניה, מתנה, מתמהמה, תלמה, תקומה, קהלת, תאניה, תדהר, תהום, תהי, תולעה, תועה.

אתה, א-תה. ומהות "אתה". אל"ף - אלופו של עולם. א. קודם שנברא העולם, ת - בחינת תנועה, וזהו ת' של אתה. ה - בחינת ה"א, זה, וזהו ה' של אתה. וזהו עומק הפניה "אתה" אליו ית"ש.

ובחינת גילוי מדרגה זו מאמיתת המצאו נקראת תורה, רו-תה. כי בתורה נגלה הקדמה לעולם, שהרי עליה אמרו חז"ל שקדמה לעולם, ונגלה בה משנברא העולם, כמ"ש אסתכל באורייתא וברא עלמא. שהרי כל מצוותיה ומעשיה באופן של משנברא העולם. וכן התורה נקראת תושיה, שוי-תה. ובעיקר נגלה בסדר טהרות, טרו-הת. וכאשר אסתכל באורייתא וברא עלמא, היינו חיבור קודם שנברא העולם עם משנברא העולם, ותחלה היה בונה עולמות ומחריבן, הנקראים כנודע עולמות התהו, תה-ו, תהום, מו-תה. כי פנימיות עומק סיבת החורבן היא התשוקה לחזור למדרגת קודם שנברא העולם. ושורש חורבן זה הוא השורש לכל החסרים שישנם בכריאה. וכאשר יש חסר, נגלה מדרגת תפלה. פל-תה, תביעה להשלמת החסר, וכאשר משלים החסר נגלה מדרגת תודה, דו-תה. וכל מדרגת תפלה, תהלה, תה-לה.

ואדה"ר בתחילת ברייתו היה במדרגת נוכח פני ה', "אתה", אולם כאשר חטא, כתיב "את קולך שמעתי בתוך הגן ואירא ואחבא", והיינו שנסתלק ממדרגת "אתה", נוכח, ונעשה במקום אתה, עתה. כי כמו שנתחלף מכותנות אור לכותנות עור, כנודע, כן מתחלף מאתה לעתה. ונפילה זו היא בבחינת תאניה, אני-תה. ואזי כתיב ויתפרו להם עלי תאנה, אן-תה. ונתקלל אדה"ר בזעת אפך תאכל לחם, בחינת עמל להשיג תבואה. בוא-תה. ומחמת זה נקנסה עליהם מיתה, מי-תה. והוא בחינת תוגה, תה-גו. ושורש מיתה זו נגלה בכל שנה בתשעה באב, תשעה, שע-תה. שיום זה הוא בחינת חורבן, תהו. ומצורע חשוב כמת, ואחד ממראות מצורע הוא בהרת, בר-הת.

ושורש התיקון נגלה אחר תשעה דורות, בדור העשירי אצל נח, ובעיקר כתבה, ב-תה. ונגלה אצל ישראל בכלל, ואמהות בפרט, אמהות, אמו-הת. ונגלה בשבט לוי בפרט, ובזרעו קהת, ק-הת. ובשלמה הנקרא קהלת, קל-הת. ושורש הקלקול שהיה בר"ה, יום בריאת האדם, מצד התיקון, נהפך

ר - ת

ישרה, שבאה שלב אחר שלב כראוי. ושורשה כתר תורה. כתר, כ-תר. בבחינת כפורת, כפו-רת. ו**תורה** בימין הוא תורה מלשון היתר, היפך ספיקא דאורייתא לחומרא. וזהו מ"ש כח דהיתירא עדיפא. והיא תורה של אהבה, בבחינת רעות, עו-רת. ו**יתר** על כן תורה עליונה שלמעלה מחלוקה לשלש, והיא תורת הסוד, בבחינת תירוש, תר-יוש, שהוא יין, יינה של תורה. ותורה זו עיקרה נגלת בפורים, במגלת אסתר, שצריכה שרטוט כאמיתה של תורה, ונקראת אף אגרת, אג-תר, והיינו שאוגרת את האותיות ומצרפתם. וכדוגמת נמלה שאוגרת ומצניעה בסתר, כן דברי תורה אלו בסתר. ולכך נקרא תורת אסתר, א-סתר, אס-תר, כנ"ל. וזהו תורת אין סוף. אס-תר, אס, ר"ת אין סוף. אסתר, נוטריקון, אין סוף תורה.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אביתר, אגרת, אדרת, אורת, אחרית, איתמר, ארתחשסתא, פתרוס, אסתר, אפרת, ארחת, ברית, זרת, מרחשת, כתר, בחרת, כושרות, ירמות, סתר, פרת, בכורת, ערבות, כפתר, רמות, תלאשר, מחתרת, קרחת, גתר, תורה, תרועה, משמרת, פרעתון, נתר, בתר, גפרית, עצרת, רשת, עשתרות, גברת, מתאר, רתמה, מסגרת, פרתמים, כותרת, תרפים, תמר, שמרימות, שארית, משרת, תמרוק, תרח, תנור, תרשיש, עשרתי, תרצה, אחשתרנים, תרמית, אשמרת, צרעת, יתרו, כפתור, ארנבת, תרופה, ארשת, ריפת, רפות, מגערת, השתרע, וכפתר, תימרות, תירוש, מוסרות, מזמרות, ורות, חרות, תרשתא, חרשת, צמרת, ותוגרמה, יתר, גפרית, פתור, שתר, ותראלה, פתרון, תגר, מרחשת, תר, חצרמות, התר, מרבכת, משמרת, זתר, קטרת, פותר, רמת, תרח, יתרון, רבת, צמרת, ותירס, פרמשא, עופרת, תרומה, קרת, תשורה, צרבת, תבור, תפר, רקת, חתר, רבית, תער, מזכרת, רתק, כנרת, רשת, פרכת, ממארת, תוגרמה, כרת, שרשרת, כפרת, רעות, מרחבות, מבשרת, עתר, סחרת, רתת, מרת, מורשת, מותר, פתר, תדמר, קיתרוס, רתם, רתח, מיתר, מכמרת, משרפת, תבור, תדהר, צרעת, מרות, נותר, בהרת.

תורה, תר-וה. והנה התורה כוללת הכל, ויש בה בחינת ימין ובחינת אמצע ובחינת שמאל. **בחינת שמאל**, היא תורה ששייכת לאומות העולם, תורה שחזיר הקב"ה לתת לאוה"ע במתן תורה, וכן ז' מצות בני נח. תורה מצומצמת, בבחינת זרת, ז-רת, האצבע הקטנה. וכבר אמרו (כתובות, ה, ע"ב) שכל האצבעות למידותיה של תורה. ותורה זו היא בבחינת שור, הנקרא בלשון ארמית "תורא", תר-וא. והוא פני שור לשמאל, במרכבה. והיא תורה של דין, בחינת ספיקא דאורייתא לחומרא. ושורשה בתרח, תר-ח, תרח - כעס, כמ"ש חז"ל, כדוגמת שור שכועס ונוגח. ותורה זו היא הממשיכה בזרעו של תרח, בלבן שהיה אצלו תרפים, תר-פים, ובעשו, שכולו כאדרת שער. אדרת, אד-תר. ושורש לבושו של עשו, במש"כ בתולדת חטא אדה"ר, ויתפרו להם עלי תאנה. תפר, תר-פ. כי זו תורה של נפרדות, פ-ר, שנצרך חיבור ותפירה. ומי שפוסק ממשנתו, היינו שדבק בתורה של נפרדות, מאכילים אותו גחלי רתמים. רתם, תר-ם. והוא בחינת בתר, ב-תר, חתך והפריד. ופה שמדבר דברי תורה אלו של פרוד, עלול ליפול אף לדברים של פרוד, והיינו לשון הרע, שעונשו צרעת, צע-רת. וכן בהרת, בה-רת. וזו תורה של סתירה, סתר, ס-תר, היפך קטרת, קט-רת, קשר, חיבור. וישנה פרכת בין קודש הקודשים לקודש, להבדיל בין תורה פנימית לתורה חיצונית. פרכת, פכ-רת. ועשו המשיך התורה של רתח, כעס, בחינת אש, כנודע, שדרכו לדלוק בתנור, תר-נו.

ותורה זו היא בבחינת יתר, י-תר, שנעשה נותר, נו-תר. ותוספת זו היא בחינת רבית, בי-תר. היפך שטנו של עשו יוסף, שהוא תוספת דקדושה, ויודע להפריד תוספת של קלקול, בבחינת אין חלום בלא דברים בטלים, ובכוחו של יוסף לפתור החלום, כמ"ש פרעה. פתר, תר-פ. ופתרון החלום היינו להפריד את התוספת של הדברים בטלים מן החלום.

ובחינת אמצע, היא תורה של ישראל, ישר-אל, כנודע. ונקרא תורה מלשון שרשרת, שרש-רת, מלשון יושר, ישר, כנ"ל. וזהו תורה בבחינת תור, כמ"ש ובהגיע "תור" אסתר, אס-תר, והיינו תורה

מדור קבלה

בלביפדיה קבלה
בהרת

מילון ערכים בקבלה
בהרת

בלבביפדיה קבלה

בהרת

אור א"ס

אמרו (נגעים, ד, יא) בהרת קדמה לשער לבן טמא, ואם שער לבן קודם לבהרת טהור, ספק טמא, ור' יהושע אמר כיהה. ואמרו (נויר, סה, ע"ב) מאי כיהה, אמר רב יהודה, כיהה וטהור. ואמרו (ב"מ, פג, ע"א) ספק, הקב"ה אומר טהור, וכלהו מתיבתא דרקיע אמרי טמא, עיי"ש. והיינו כי א"ס כולו טהור, ודו"ק.

ואמרו (פסיקתא דרב כהנא, ד, א) תמן תנינן, בהרת כגריס טמא, פרח בכלול טהור, מי עשה כן, מי צוה כן, לא יחידו של עולם.

צמצום

"הסגר". וכתוב (ויקרא, יג, ד) ואם בהרת לבנה היא בעור בשרו עמק אין מראה מן העור ושערה לא הפך לבן ו"הסגיר" הכהן את הנגע שבעת ימים. ושורש הנגע עצמו בחינת הסגר, כמ"ש בזוה"ק (ח"ג, מו, ע"א) מאי נגע צרעת, סגירו, סגירו בכלא.

קו

קו - חוט. והוא שורש לכל החוטים. ואמרו (נגעים, ד, ה) בהרת כגריס, וחוט יוצא ממנה וכו', עיי"ש. ועיין ערך קטן נוק', סוד חוט דתיקון.

עיגולים

מראות נגעים שורשם "בהרת". ודרשו בספרא, בהרת לבנה אין לי אלא בהרת, מנין לרבות את השאת, ת"ל למטה שאת לבנה. ואמרו (ריש נגעים) שאת כקרום הביצה שניה כצמר לבן, דברי ר"מ, וחכ"א, שאת כצמר לבן, שניה לה כקרום ביצה. ביצה צורתה עגולה.

יושר

ג' קווים. ואמרו (ריש נגעים) בהרת, עזה כשלג. שלג אותיות של שלש, ג-ל-ש. וכן בהרת נכתבה שלישית בתורה, שאת - ספחת - בהרת, ודו"ק.

שערות

כתיב (ויקרא, יג, כה) והנה נהפך שער לבן בבהרת. ואמרו (נגעים, ד, יא) אם בהרת קדמה לשער לבן טמא, ואם שער לבן קדם לבהרת טהור.

שורש שער זה מכוחו של עשו, איש שעיר. וכמ"ש בהיכלות רבתי (פ"ב) וז"ל, ותוריד נגע צרעת ספחת בהרת על רומי, עכ"ל. ועיין כתבי רמ"מ משקלוב (רוא דמהימנותא, דף ח) וז"ל, הנגע בהרת לבנה אדמדמת בגיד הנשה וכו', שם נגע שר של עשו (עיין ב"ר, עז, ג), עכ"ל.

אזן

אמרו (נגעים, א, א) מראות נגעים ב' שהם ד'. ב' - שורשם ב' אזנים. ונעשה ד', חוטם ופה. וזהו שורש לכל שנים שהם ארבע, יציאות השבת, וכן שבועות, כמ"ש בריש שבועות.

חוטם

לשון חיטוי החטא. ועיין תקנת השבין (אות י) וז"ל, שיבוקש מן ישראל ואיננו, כי כשלג ילבינו שהוא תכלית הלובן והבהירות, כמ"ש בהרת עזה כשלג, היינו (שע"י תשובה מאהבה) שיהיו כזכיות, עכ"ל. ועיין עוד בדבריו בפרי צדיק (וילך, אות ו).

פה

מראות נגעים (כמ"ש נגעים, א, א) "שנים שהם ארבע", ואות ד' נגלה בפה. וראשונה בהרת עזה כשלג. ובא על עון לשון הרע ע"י הפה.

עינים - שבירה

מצורע חשוב כמת. ושורשו מיתה - שבירה. וזהו בהרת, כמ"ש (ויקרא, יג, ב) אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת, אותיות התבר, לשון שבירה

עתיק

כתיב (דניאל, ז, ט) ועתיק יומין יתיב על כורסיא כתלג חיוור, לבן כשלג. וכאשר זהו זה לעומת זה, זהו מראה בהרת לבן כשלג. עיין גר"א (ספד"צ, פ"א, ד"ה ומה ששערות).

כנודע צחצחות, כנגד ג"ר, או קדמון אור צח, או מצוחצח. ועיין פרדס רימונים (שער יא, פ"ז) וז"ל, מצוחצח ירצה אור העשוי בהרת בהרת ככתמים, מלשון צחצוח חלב הבא בלשון חז"ל (ע"ז, לה), והכוונה נקודות ככתמים. ולפי שאור הגבורה (ששורשה בעתיק) שהם כתמי החשך והדין המערבבים האור, עכ"ל.

אריך

עיין עמק המלך (תיקוני שבת, פרק טז) וז"ל, בקדושה יש כתר רישא חיוורא, דיקנא כתלג חוור וכו', והוא נקרא מחשוף הלבן. וכתר זה הוא נקרא א"א, שהוא ארך אפים לרשעים, ק"ו לצדיקים, כי הוא חסד פשוט, כולו חסדים (עיין ערך קטן חסד), אבל כתר טמא, הוא לבן בהרת עזה כשלג, כולו דינין וחרפה גדולה וכו', עכ"ל, עיין שם, שלכך אמרו שיומא דתלגא הוא יומא דדינא, והיינו שזהו דין האם זה יהא לבן דקדושה או לבן הארמי.

אבא

מוחין דגדלות, הוא מדרגת מוחין דאבא. בחינת בהיר בשחקים, כמ"ש רש"י על אתר. עיין דגל מחנה אפרים (תזריע, ד"ה אדם). וכן חסד לאברהם (ליקוטים, תזריע), ומאור ושמש (תזריע). ונועם אלימלך (תזריע). וצמח צדיק (תזריע). ועיין שם משמואל (תזריע, תרע"א) שבהרת

מקבילה למלכות יון, לעומת בהירות השכל דקדושה.

אמא

כאשר יש מוחין דאמא ואין מוחין דאבא, אזי במקום הארת פרצופי לאה ורחל נעשה נגעים שאת ספחת ובהרת. עיין עץ חיים (שער לח, פ"ז, מ"ת). ושער הפסוקים (בראשית, ושמיני). ומאידך הטהרה ע"י אמא, כמ"ש בשער ההקדמות (ג, ע"ב) וז"ל, זהו סוד אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו וכו' כצמר יהיו וכו', כי ע"י אימא עיילאה, שהיא יוה"כ והיא שלג וצמר, מתלבנים עונות ישראל, עכ"ל.

ז"א

ו"ק, סוד אלה, ופ"ו, כנודע. ואמרו בירושלמי (מעשרות, פ"ה, ה"ג) גופה של בהרת כגריס הקילקי מרובע. ופסק הרמב"ם (טומאת צרעת, פ"א, ה"ו) שיעור של כל נגע צרעת וכו', כגריס הקילקי שהוא מרובע, והוא מקום מרובע מעור הבשר כדי צמיחת שלשים ושש שערות, שש שערות אורך ושש שערות רוחב, וכל פחות מזה אינו צרעת, עכ"ל.

ואמרו (צוואת ר' אליעזר הגדול בתחלתו) כשחלה רבי אליעזר הגדול נכנסו חכמים אצלו, כשראה אותם אמר להם תמה אני על חכמי הדור אם ימותו מיתת עצמן, אמרו לו רבי למה, אמר להם מפני שלא שמשתם אותי. לאחר כך נכנס ר' עקיבא בן יוסף, אמר לו מפני מה לא באת לשמש אותי, א"ל לא היה לי פנאי. א"ל עקיבא, תמה אני אם תמות מיתת עצמך. באותה שעה נתחללו אבריו של ר"ע ונמס לבו בקרבו, אמר לו רבי למדני, באותה שעה שנה לו "שש מאות" הלכות פסוקות על בהרת עזה כשלג.

נוק'

לבנה. ואמרו בזוה"ק (ח"ג, רמח, ע"ב) דסיהרא מסיטרא דעץ הדעת טוב ורע, איהי קליפה דייליה חשוכה, אם בהרת שחורה היא, יצה"ר

קרח למשה, בהרת כגריס מהו, א"ל טמא, א"ל פרחו בכולו (ודו"ק שכל טענות קרח בתפסת "בכולו"), א"ל טהור, א"ל א"כ לית תורה מן השמים.

חסד

אמר בריש נגעים, מראות נגעים שנים שהם ארבע, ועקביא בן מהללאל פירש שמראות נגעים הם מנין ע"ב, כמנין חסד.

לבן. וכתב (ויקרא, יג, יט) בהרת לבנה. ושם (כד) בהרת לבנה אדמדמת או לבנה. ושם (לח) ואיש או אשה כי יהיה בעור בשרם בהרת בהרת לבנת. ועיין מזרחי (שם, שם, ח) וז"ל, שהבהרת הוא שם כולל לכל נגע בהיר ולבן כשלג, עכ"ל. ועוד כתב שם (פסוק ג) וז"ל, שהבהרת עזה כשלג, ואין מראה לבן ממנה, נקרא בהרת (כמ"ש רש"י) מלשון (איוב, לו, כא) בהיר הוא בשחקים, עכ"ל. וכתב בשערי צדק (השער העשירי) וז"ל, בהרת לבנה היא, והיא באה מכוחות הטומאה הנקראת לבן הארמי. וכן בלבנה בהרת (ירח) הטיל אדה"ר צרעת, ונקראת בהרת, עכ"ל. ועיין ערך קטן נוק'. ועיין עמק המלך (תקוני שבת, פרק טז) וז"ל, לבנה פסולה, והיא קליפת לבן הארמי, ועל דרך סגי נהור נקרא לבנה, והיא בהרת עזה כשלג, עכ"ל.

גבורה

אדום. וכתב (ויקרא, יג, יט) בהרת לבנה אדמדמת.

אש. וכתב (שם, שם, כד) או בשר כי יהיה בערו מכות אש והיתה מחית המכוה בהרת וכו'. ועיין רמח"ל (מאמר הגאולה) וז"ל, ואומר לך איך השלג מורה דין. והאמת שאנו אומרים "בהרת עזה כשלג", וסוד הדבר הוא, כי השלג היא לבנה ומן החסד הוא לובן, אמנם בהיותה קפואה ועומדת, מורה שנתגבר בה הדין, כי מים הם נגרים ואינם מתעכבים, עכ"ל. ועיין ערך קטן עתיק, שיש בה שורשי

שפחה, ושפלה איננה והיא כהה, ולית לה מדילה אלא ההוא חוט דנהיר בה, עיי"ש. ואמרו בתיקונים (סו, ע"ב) בהרת שחורה - טחול, וכו', מרה אוכמא. ומה שהיא מראה לבן כשלג, הוא בחינת לבן הארמי, שמראה במראה שעצם מראהו הלבן זהו הרמאות. עיין תיקונים (קכד, ע"ב) האי הוא רמאי מסטרא דלבן הארמי, אסתמר מיניה, בהרת לבנה היא, ולילי"ת (נוק' דקליפה) היא בהרת לבנה אוכמא סומקא ירוקא, הה"ד ואם בהרת לבנה היא בעור בשרו עמוק אין מראה מן העור, בהרת שחורה ושפלה איננה מן העור והיא כהה, תרין. ועיין עוד בזוה"ק (ח"ג, מה, ע"ב).

כתר

סוד א' כנודע. ועיין רמ"ז (זוה"ק, ויקרא) בהרת עזה כשלג, גימט' ג' פעמים אל"ף. ועיין עמק המלך (תיקוני שבת, פרק טז).

חכמה

עיין בית עולמים (קלב, ע"א) וז"ל, וידוע כי לעולם עיקר כפית הדינים והסט"א הם מחכמה, כידוע בסוד הצרעת שהוא סילוק אורות החכמה, ולכך והובא אל הכהן, והוא כמ"ש את זה לעומת זה עשה אלקים, שכמו שאלו העלמין של הדיקנא (ששורשם ב"מוחא סתימאה) הם חיוורן כתלגא, כמו כן בהרת עזה כשלג, עכ"ל. ועיין ערך קטן אמא.

בינה

בינה סוד התשובה. על ידה מתהפך בהרת טמאה, לבהירות דתיקון. עיין ערך קטן אמא.

דעת

נחש. ואמרו (תיקונים, קכה, ע"א) נחש גוון חוור בהרת לבנה. ועיין ספר הליקוטים (וישב, מח). והיינו כי נחש רוכב על לבן הארמי. עיין בהרחבה שערי צדק (שער העשירי).

ומשה דעת דקדושה, ולעומתו קרח, שחלק עליו. ואמרו בירושלמי (סנהדרין, פ"ג, ה"א) אמר

נפש

נפש, לשון נפיש, נותר, יותר. וזהו בחינת "ספחת", נספח, תוספת, כמ"ש (שמואל, א, ב, לו) ספחני נא אל אחת הכהנות.

רוח

גסות הרוח. ועיקרו שמתגאה דייקא על מי שגדול ממנו, ודו"ק. ועיין ספר הליקוטים (תוריע) וז"ל, ומין שלישי יותר חולה (עיי"ש), והיא בהרת, והוא המתגאה אפילו על מי שהוא גדול ממנו בחכמה ובמנין ובעושר, שמעיז פניו כנגד הכל, וזהו בהרת עזה, עכ"ל. ואמרו (מסכת דרך ארץ, פ"ה) אם העיז אדם בפניו של גדול ממנו, סוף בא לידי בהרת.

נשמה

איתא באורח לחיים (תוריע) וז"ל, בהרת - כלומר שהוא צדיק, ומחמת בהירות עבודה נכנס בו שמחה, ומחמת השמחה בא ח"ו ליגי גסות הרוח, עכ"ל. שמחה - נשמה, כנודע. החלפת נ-ח.

חיה

דין "מחיה" בבהרת. עיין נגעים (פ"ד, מ"ו) בהרת כגריס ובה מחיה כעדשה.

יחידה

הבהירות השלמה נגלית ביחידה.

ואמרו (פסיקתא דרב כהנא, ד, א) פרח בכולו טהור, מי עשה כן, מי צוה כן, לא "יחידו" של עולם. וכאשר כולו טהור, מאיר ביחידה אור של יחידו של עולם.

דין, כי היא חברבורות, ולכך אם הפך כולו לבן טהור.

תפארת

חיבור אדום עם לבן. וזהו בהרת לבנה אדמדמת. ועיין בהרחבה בקהלת יעקב, ערך בהרת.

חמה. ומראה הבהרת, כחמה עמוקה מן הצל.

נצח

אמרו (שבועות, ו, ע"ב) בהרת מראה חמה עמוק מן הצל, בחינת מעלה ומטה, מעלה - נצח, מטה - הוד.

הוד

לשון הוד והדר, וכאשר נתקלקל נהפך הודי למשחית, ונעשה במקום מראה הוד למראה נגע. ועיין באר מים חיים (תוריע, יג) וז"ל, בהרת שיהיה דבר מעולה בגופו שיהיה בהיר צח ונאה בנוי ויופי, עכ"ל, עיי"ש. ועיין תולדות אהרן (תוריע) וז"ל, שבהרת לשון בהירות הוא, שרוצה שיהיה לו הכל נאה ויפה, עכ"ל.

יסוד

אמרו (נגעים, פ"ז, מ"ה) היתה (הבהרת) בראש הערלה, ימול. וכמ"ש (שבת, קלב, ע"ב) ימול בשר ערלתו, ואע"פ שיש שם בהרת יקוץ, עיי"ש.

מלכות

בהרת בחינת רחל, עיין עץ חיים (שער לח, פ"ז, מ"ת). וכתב שם וז"ל, בהרת הוא מילוי שם אדנ"י, בהסירך אותיות הפשוטות שהם אדנ"י, נשאר אותיות המילוי לבדם, גימט' תו"ר, רות, עכ"ל.

ובקלקול זהו נשים נכריות, כמ"ש בשער הפסוקים (שמיני) וז"ל, שאת או ספחת או בהרת, שהם ג' נשים נכריות וזרות של הקליפות. ועיין ספר הליקוטים (תוריע, יג). שער המצות (תוריע).

ואמרו בריש מסכת נגעים, בהרת עזה כשלג, שניה לה כסיד ההיכל. היכל גימט' אדנ"י, כנודע.

מילון ערכים בקבלה

בהרת

וכל זה בשורש גבורות קדושות של עתיק, עזה כשלג, אולם לתתא העזה שולט על השלג, ונעשה חשוך - שחור, כמ"ש (זוה"ק, ח"ג, רמח, ע"ב) דסיהרא מסטרא דעץ הדעת, טוב ורע, איהי קליפה דיליה, חשוכא, אם בהרת שחורה היא, יצה"ר שפחה וכו', עיי"ש. וכמ"ש (תיקונים, סו, ע"ב) בהרת שחורה - טחול. וכן יש בהרת לבנה דקלקול לתתא, כמ"ש (שם, קכד, ע"ב) בהרת לבנה היא, ולילית היא בהרת לבנה אוכמא סומקא ירוקא, הה"ד, ואם בהרת לבנה היא בעור בשרו ועמוק אין מראה מן העור, בהרת שחורה ושפלה איננה מן העור והיא כהה, תרין. ועיי"ש (קכה, ע"א) נחש גוון חורר בהרת לבנה, שרף ועקרב, אדמדמם שרף, או ירקרק עקרב, וצמאון שחורה, אלין אינון ארבע גווינין דאשא דגיהנם. ועיין עץ חיים (שער לאה ורחל, פ"ז) שבהרת כנגד רחל, וקליפה זו היא לילית, כנ"ל.

ובסוד בהרת לבנה דקלקול, כתב בשערי צדק (השער העשירי) וז"ל, בהרת לבנה הוא סוד גדול רמוז בזה וכו', כי בהרת לבנה היא באה מכוחות הטומאה הנקראת לבן הארמי, וכן הלבנה הטיל צרעת אדה"ר, ונקראת בהרת וכו', והנחש הוא ראש הנגעים שהם באים בלבן הארמי, עכ"ל, עיי"ש. ועיין מצודות דוד לרדב"ז (מצוה תצו) בארוכה. וספר הליקוטים (וישב, ד"ה ויכל יעקב לצוות). וכתב בעמק המלך (תיקוני שבת, פרק טז) וז"ל, לבנה פסולה, היא קליפת לבן הארמי, ועל דרך סגי נהור נקרא לבנה, והיא בהרת עזה כשלג, וכולה דינין קשים, הוות ומרמות (תהלים, לח, יג), יומא דתלגא הוא יומא דדינא הנזכר בזוהר בראשית, עכ"ל, עיי"ש.

אמרו (נגעים, פ"א, מ"א) בהרת - עזה כשלג. ומחד היא כשלג, חסדים, לבניניות, אולם מאידך עזה, חוזק ותוקף, גבורות.

ואמרו (זוה"ק, ח"ג, קמ, ע"א) כל הני שערי דדיקנא, כלהו תקיפין, מ"ט כל אינון דרחמי בעיין למיהוי תקיפין וכו'. וכתב הגר"א (ספד"צ, פ"א, ד"ה ומה ששערות) וז"ל, וז"ס בהרת עזה כשלג, עכ"ל, עיי"ש. והיינו שמכח הרחמים הם לבנים, ומכח התקיפין הם עזים. עזה כשלג. ועיי"ש שהוא בסוד דיקנא. ועיין פרדס רימונים (שער יא, פ"ז) וז"ל, בהרת הוא מילוי שם אדנ"י, אותיות הפשוטות שהם אדנ"י, נשארו אותיות המילוי לבד, עכ"ל, עיי"ש.

ונודע, ששורש שערות דיקנא, בח"ס דא"א, שמחד הם חסד, אולם בתוכם מולבש גבורה דעתיק. וכמ"ש בעץ חיים (שער לט, פ"א, מ"ב) וז"ל, ואלו השערות הם נמשכים ממ"ס עצמה כנודע, והוא בחכמה סתימאה, והוא נוק' לגבי כתר דעתיקא, נמצא כי השערות האלו הם מ"ן דילה, וע"כ שערי דדיקנא הם דיקין תקיפין, עכ"ל, עיי"ש. ועיין פתחי שערים (נתיב גדלות דז"א, פתח מט). וכתב באפיקי ים (סנהדרין, קיא, ע"א, ד"ה ויקוד) וז"ל, ששערות דדיקנא, אף שהם צינורי רחמים גדולים, מ"מ הם בשיקולא שהם צמצום משח רבות שמתלבש בהם בפנים ממו"ס, שלכך שערי דדיקנא תקיפין וקשישין כידוע, עכ"ל. והשורש כנ"ל, בגבורה דעתיק, המולבשת בח"ס, כנודע. וכתב הרמח"ל (מאמר הגאולה) וז"ל, ואומר לך איך השלג מורה על דין, כי השלג היא לבנה ומן החסד הוא הלובן, אמנם בהיותה קפואה ועומדת מורה שנתגבר בה הדין, עכ"ל.

מדור ארמית

מילון ערכים בארמית
בהרת - בהיר

מילון ערכים בארמית

בהרת - בהיר

וכתב בשם משמואל (משפטים, תרע"ד, ד"ה ו' לפי האמור) וז"ל, ידוע ששבעים שרי האומות הם ל"ה מימין וממונה עליהם רה"ב, ול"ה משמאל וממונה עליהם ס"ם. והנה שר של מצרים רהב שמו, וברש"י (סוף פ' וישב) לא פנה אל רהבים אל מצרים שנקראו רהב, ובודאי שהוא בשם שר שלהם, וכתוב וכתבונתו מחץ רהב, ועיין רש"י שם, עכ"ל.

והבן שהשורש אור, ונעשה ממנו ניצוצין, ומן הניצוצין נעשו טיפות מים, כנודע בבחינת אור - מים - רקיע. וניצוצין בחינת בהר כנ"ל, ומשתלשל ונעשה מהם טיפות של מים, ולכך שרו של ים נקרא רהב אותיות בהר, אלא שנהפך לרהב מלשון גאות וגסות (עיין רש"י, ישעיה, ל, ז. ואמרי מנחם, צו, ד"ה וסיבת הדבר). ושר זה שורש לכל ל"ה שרים שמימין, שימין בבחינת מים, כנודע. ועיקר גסותו וגאותו שאינו מסכים למדרגתו שהוא שרו של ים, מים, אלא טוען שהוא למעלה מכך, שהוא בבחינת ניצוצין, עולה מרהב לבהר, ויתר על כן גאותו שהוא במדרגת אור, רהב גימט' אור. ולכך פרעה ששר שלו רהב, אמר לי יאורי ואני עשיתיני (יחזקאל, כט, ג). יאור, י-אור. וגאותו שהוא בבחינת אור.

כתב רש"י (ויקרא, יג, ב) וז"ל, בהרת - וכן בהיר הוא בשחקים (איוב, לו, כא), עכ"ל. וא"כ, שורש המילה ב-ה-ר. ובתרגום איוב (שם) תירגם, בטיט הוא בשחקים. ואמרו (ב"מ, פה, ע"ב) תרי בוטטי דנורא, ופרש"י, ניצוצות. והרי שבהירות היינו מדרגת ניצוצות (עיין מילון ערכים בקבלה בערך זה).

ולפ"ז שורש בהר, הוא מלשון **בהר סיני**, כאדם העומד ע"ג ההר ורואה למרחוק, וראייתו במדרגת ניצוצין, כי הרואה למקרוב רואה במדרגת אור, אולם הרואה למרחוק ראייתו מתפזרת והיא במדרגת ניצוצין.

וכתב במצודות ציון (איוב, שם) וז"ל, בהיר - מאיר ומזהיר, עכ"ל. והבן שמלת בהיר קרוב למלת מזהיר, ומזהיר היינו ניצוצות, וכן בהיר כנ"ל.

ובמלבי"ם (ירמיה, ד, יא) כתב וז"ל, בהיר הוא בשחקים, בר וברה ובהיר, כמו הברו נושאי כלי ה', עכ"ל. ולפ"ז בהר מלשון חוזק ותוקף מלשון ברי, וכן מלשון ברור, כי הדבר שאינו ברור נופל בו ספק ואינו חזק ותקיף, אולם הברור יש בו חוזק. וכן מלשון בורר, שנברר ממנו ונשאר זך ונקי. וזהו בר מלשון חוץ בארמית.

ואמרו (כ"ב, עד, ע"ב) בשעה שביקש הקב"ה לבראות את העולם, א"ל לשר של ים, פתח פיך ובלע כל מימות שבעולם, אמר לפניו, רבש"ע די שאעמוד בשלי, מיד בעט בו והרגו, שנאמר בכחו רגע הים ובתבונתו מחץ רהב, א"ר יצחק ש"מ שרו של ים רהב שמו וכו'.

